

Taavitsainen

5.6.2020

Muistio lääkärisopimuksen 2020–2021 muutoksista 1.4.2020 lukien

1	Palkantarkistukset sopimuskaudella 2020–2021	4
1.1	Yleiskorotus ja eräiden euromääräisten palkkioiden korotukset vuonna 2020	4
1.1.1	Terveyskeskusten lääkärit	4
1.1.2	Terveyskeskusten hammaslääkärit	4
1.1.3	Sairaalalääkärit	5
1.1.4	Sairaalahammaslääkärit	5
1.1.5	Eläinlääkärit	5
1.2	Yleiskorotus ja eräiden euromääräisten palkkioiden korotukset vuonna 2021	5
1.2.1	Terveyskeskuslääkärit, sairaalalääkärit ja -hammaslääkärit (liitteet 1, 3–4)	5
1.2.2	Terveyskeskushammaslääkärit	6
1.2.3	Eläinlääkärit	6
1.2.4	Eräät euromääräiset palkkiot	6
1.3	Paikallinen järjestelyerä 1.4.2021	6
1.4	Keskitetty erä 1.4.2021	7
2	Sopimuskauden työryhmät	7
3	KT:n, Suomen Lääkäriliiton ja Suomen Hammaslääkäriliiton kannanotto	8
4	Lääkärisopimuksen rakennemuutokset	8
5	Palkkausluku	9
6	Työaikaluku	9
6.1	Työaikalain (872/2019) vaikutuksista lääkärisopimuksen soveltamisalueella ja LS 2020–2021 määräyksiin	9
6.2	Työvuoro- ja päivystysjärjestelyt on käytävä läpi työpaikoilla	10
6.3	Säännöllinen työaika 2 §	14
6.3.1	Säännöllisen työajan järjestäminen liukuvana työaikana	15
6.4	Säännöllisen työajan sijoittelun kokeilumääräykset 1.4.2020–28.2.2022	17
6.4.1	Kokeilumääräysten sisältö	17
6.4.2	Laajennetun toiminnan korvaus	18
6.4.3	Luottamusmiesmenettely	19
6.5	Lepoajat	19
6.5.1	Päivittäinen lepotauko 3 § (ruokatauko)	19
6.5.2	Palautumistauko 4 §	20
6.5.3	Vuorokausilepo 5 §	20
6.5.3.1	Pääsääntö	20
6.5.3.2	Poikkeus vuorokausilevon lyhentämiseen	20

Taavitsainen

5.6.2020

6.5.3.3	Korvaava lepoaika.....	22
6.5.3.4	Menettelytavoista vuorokausilepoa lyhennettäessä.....	23
6.5.4	Työpaikkapäivystystä seuraavan työpäivän suunnitteleminen vapaaksi 17 §.....	23
6.5.5	Viikkolepo 6 §	25
6.5.5.1	Viikkolevon suunnittelu.....	25
6.5.6	Raskaana olevan yötyö 7 §.....	25
6.6	Säännöllisen työajan ylittäminen.....	26
6.6.1	Lisä- ja ylityö 8 §.....	26
6.7	Päivystys	26
6.7.1	Päivystysvelvollisuus 9 § 1 mom. soveltamisohje	26
6.7.2	Vapaamuotoisen päivystyksen muuttaminen työpaikkapäivystykseksi 9 § 2 mom. soveltamisohje.....	26
6.7.3	Poikkeava työpaikkapäivystys 9 § 2 mom.....	27
6.7.4	Päivystysvuoro 9 § 3 mom.....	27
6.8	Työaikakorvaukset.....	27
6.8.1	Raha- ja vapaa-aikakorvausten suorittaminen 13 §	27
6.9	Työaikojen suunnittelu	28
6.9.1	Työvuoroluettelo 15 § 1 mom.....	28
6.9.2	Työajan tasoittumissuunnitelma 15 § 2 mom.	28
6.10	Työajan enimmäismäärä 16 §.....	28
6.10.1	Työajan enimmäismäärän tarkastelujakso	28
6.10.2	Työajan enimmäismäärän ylittäminen.....	29
6.11	Työaikaluvun soveltamisohjeliite 1	30
6.11.1	Terveyskeskuksen lääkärit.....	30
6.11.2	Terveyskeskuksen hammaslääkärit	31
7	Muut määräykset	31
8	Soveltamisohjeliite 2	31
9	Terveyskeskusten lääkärit.....	31
9.1.1	Toimenpidepalkkioihin liittyvä takuulauseke.....	31
9.1.2	Omalääkärit	32
10	Terveyskeskusten hammaslääkärit.....	32
10.1	Palkkahinnoitteluun liittyvän soveltamisohjeen päivitys	32
10.2	Toimenpidepalkkiot ja kliinisen työn määrä	32
10.3	Potilastietojärjestelmän muutokset ja palkanmaksu	32
10.3.1	Toimenpidepalkkiokompensatioon liittyvä väliaikainen takuulauseke.....	33
10.4	Toimenpidepalkkioluettelon muutokset 1.1.2021.....	33
11	Sairaalalääkärit	35
12	Sairaalahammaslääkärit.....	35

Taavitsainen

5.6.2020

13	Eläinlääkärit.....	35
13.1	Vapaapäiväjärjestelyt.....	35
13.1.1	Uusi viikkolepomääräys 1.1.2021.....	35
13.2	Eläinlääketieteen opiskelijoiden työjärjestelyt.....	36
13.3	Eläinlääkärin päivystysvapaa 1.1.2021 alkaen.....	36
13.3.1	Päivystysvapaiden kertyminen.....	37
13.4	Vanhojen ns. keräilypäivien siirtymämääräys.....	37
13.5	Päivystysfrekvenssi.....	38
13.6	Työajallisten eläinlääkärien säännöllinen työaika ja keskeytyspäivän arvon ja arkipyhälyhennyksen muutos	38
13.7	Muut muutokset	38
13.8	Kunnallinen eläinlääkäritaksa.....	39
13.9	KT Kuntatyönantajien ja Suomen eläinlääkäriliiton kannanotto	39

Taavitsainen

5.6.2020

1 Palkantarkistukset sopimuskaudella 2020–2021

Lääkärisopimuksessa (LS) on kaksi yleiskorotusajankohtaa, 1.8.2020 ja 1.4.2021. Lisäksi sopimukseen sisältyy paikallinen järjestelyerä 1.4.2021. Samasta ajankohdasta jaetaan myös keskitetty erä, jonka jaosta KT ja JUKO neuvottelevat 28.2.2021 mennessä.

Terveyskeskuslääkärien (liite 1) sekä sairaalahammaslääkärien (liite 4) toimenpide- ja käyntipalkkioita on korotettu tästä muistiosta tarkemmin ilmenevällä tavalla.

1.1 Yleiskorotus ja eräiden euromääräisten palkkioiden korotukset vuonna 2020

Lääkärisopimuksen piiriin kuuluvien tehtäväkohtaisia palkkoja tai niihin rinnastettavia kuukausipalkkoja ja KVTES:n palkkausluvun 11 §:n mukaista henkilökohtaista lisää tarkistetaan 1.8.2020 yleiskorotuksella. Yleiskorotuksen suuruus vaihtelee liitteittäin.

Myös palkkahinnoitteluja on korotettu yleiskorotusta vastaavasti. Lisäksi terveystieteiden ja sairaalahammaslääkärien hinnoittelukohtien peruspalkat on asetettu samoihin euromääriin.

Korotukset ilmenevät lääkärisopimuksen liitteistä 1–5 sekä palkkausluvun 2 §:stä (Kasvatus- ja perheneuvola- ja lääkärit).

1.1.1 Terveyskeskusten lääkärit

Viranhaltijan tehtäväkohtaista palkkaa tai siihen rinnastettavaa kuukausipalkkaa korotetaan 1.8.2020 lukien yleiskorotuksella. Korotuksen suuruus on 1,24 prosenttia. KVTES:n palkkausluvun 11 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan 1,24 prosentilla.

Terveyskeskuslääkärien euromääräisiä toimenpide- ja käyntipalkkioita on korotettu 1.4.2020 alkaen. Säännöllisenä työaikana klo 18 jälkeen sekä päivystysaikana maksettavat korotukset ovat nousseet. Uudet korotustasot ilmenevät LS 2020–2021 liitteestä 1.

Lisäksi toimenpide- ja käyntipalkkioita on korotettu yleiskorotusentasaisesti 1.8.2020. Myös paikallisiin sopimuksiin perustuvia vastaavia palkanosia korotetaan yleiskorotuksella.

1.1.2 Terveyskeskusten hammaslääkärit

Viranhaltijan tehtäväkohtaista palkkaa tai siihen rinnastettavaa kuukausipalkkaa korotetaan 1.8.2020 lukien yleiskorotuksella. Korotuksen suuruus on 1,65 prosenttia. KVTES:n palkkausluvun 11 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan 1,65 prosentilla.

Taavitsainen

5.6.2020

Terveyskeskushammaslääkäreille määrättyjä euromääräisiä toimenpide- ja käyntipalkkioita ei koroteta sopimuskaudella.

Terveyskeskushammaslääkärien toimenpideluetteloa on päivitetty. Asiaa selostetaan tarkemmin kohdassa 10.4.

1.1.3 Sairaalalääkärit

Viranhaltijan tehtäväkohtaista palkkaa tai siihen rinnastettavaa kuukausipalkkaa korotetaan 1.8.2020 lukien yleiskorotuksella. Korotuksen suuruus on 1,25 prosenttia. KVTES:n palkkausluvun 11 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan 1,25 prosentilla.

Sairaalalääkäreille määrättyjä euromääräisiä lausunto- ja todistuslaskkioita ei koroteta sopimuskaudella.

Yliopistollisen sairaalan sivuviranhaltijoiden palkkiota ja henkilökohtaista lisää korotetaan yleiskorotusta vastaavasti 1,25 prosentilla.

1.1.4 Sairaalahammaslääkärit

Viranhaltijan tehtäväkohtaista palkkaa tai siihen rinnastettavaa kuukausipalkkaa korotetaan 1.8.2020 lukien yleiskorotuksella. Korotuksen suuruus on 1,24 prosenttia. KVTES:n palkkausluvun 11 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan 1,24 prosentilla.

Sairaalahammaslääkäreille määrättyjä euromääräisiä toimenpide- ja käyntipalkkioita korotetaan yleiskorotuksella 1.8.2020.

Yliopistollisen sairaalan sivuviranhaltijoiden palkkiota ja henkilökohtaista lisää korotetaan yleiskorotusta vastaavasti 1,24 prosentilla.

1.1.5 Eläinlääkärit

Viranhaltijan tehtäväkohtaista palkkaa tai siihen rinnastettavaa kuukausipalkkaa korotetaan 1.8.2020 lukien yleiskorotuksella. Korotuksen suuruus on 1,24 prosenttia. KVTES:n palkkausluvun 11 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan 1,24 prosentilla.

1.2 Yleiskorotus ja eräiden euromääräisten palkkioiden korotukset vuonna 2021

1.2.1 Terveyskeskuslääkärit, sairaalalääkärit ja -hammaslääkärit (liitteet 1, 3–4)

Viranhaltijan tehtäväkohtaista palkkaa tai siihen rinnastettavaa kuukausipalkkaa korotetaan 1.4.2021 lukien yleiskorotuksella. Korotuksen suuruus on 1,0 prosenttia. KVTES:n palkkausluvun 11 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan 1,0 prosentilla.

Yliopistollisen sairaalan sivuviranhaltijoiden palkkiota ja henkilökohtaista lisää korotetaan yleiskorotusta vastaavasti 1,0 prosentilla.

Taavitsainen

5.6.2020

1.2.2 Terveyskeskushammaslääkärit

Viranhaltijan tehtäväkohtaista palkkaa tai siihen rinnastettavaa kuukausipalkkaa korotetaan 1.4.2021 lukien yleiskorotuksella. Korotuksen suuruus on 1,31 prosenttia. KVTES:n palkkausluvun 11 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan 1,31 prosentilla.

1.2.3 Eläinlääkärit

Hinnoittelutunnuksiin

- L5EL4000 (yhdistelmätehtävä)
- L5EL5000 (praktikko)
- L5EL5010 (praktikko)

kuuluvien viranhaltijoiden tehtäväkohtaista palkkaa tai siihen rinnastettavaa kuukausipalkkaa korotetaan 1.4.2021 lukien yleiskorotuksella. Korotuksen suuruus on 0,72 prosenttia. KVTES:n palkkausluvun 11 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan 0,72 prosentilla.

Hinnoittelemattomien viranhaltijoiden sekä hinnoittelutunnukseen

- L5EL3000 (hygieenikot, valvontaeläinlääkärit)

tehtäväkohtaista palkkaa tai siihen rinnastettavaa kuukausipalkkaa korotetaan 1.4.2021 lukien yleiskorotuksella. Korotuksen suuruus on 1,0 prosenttia. KVTES:n palkkausluvun 11 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan 1,0 prosentilla.

1.2.4 Eräät euromääräiset palkkiot

Terveyskeskuslääkärien (liite 1) ja sairaalahammaslääkärien (liite 4) toimenpide- ja käyntipalkkioita korotetaan yleiskorotuksella 1.4.2021. Myös paikallisiin sopimukseen perustuvia vastaavia palkanosia korotetaan yleiskorotuksella.

Eläinlääkäritaksan käyntipalkkioita on korotettu taksasta ilmenevällä tavalla 1.1.2021.

1.3 Paikallinen järjestelyerä 1.4.2021

Liitteissä 1–4 paikallinen järjestelyerä on 0,3 prosenttia kunkin liitteen piirissä olevien palkkasummasta. Järjestelyerä kohdennetaan liitekohtaisesti. Paikallista järjestelyerää kohdennettaessa tarkoitus on tukea 9 §:ssä sovitun palkkausjärjestelmäuudistuksen toteuttamista, jonka lisäksi tavoitteena ovat paikallisten palkkausepäkohtien korjaaminen ja tuloksellisuutta edistävien toimintojen ja tehtävien uudelleenjärjestelyjen tukeminen.

Paikallinen järjestelyerä käytetään ensisijaisesti tehtäväkohtaisten palkkojen korotuksiin. Henkilökohtaisen lisän vähimmäismäärän täyttäneillä työntekijöillä erää voi käyttää myös henkilökohtaisiin lisiin tai vastaaviin korotuksiin. Tämä tarkoittaa sitä, että paikallista järjestelyerää ei voi käyttää lääkärisopimuksen palkkausluvun 6 §:ssä asetetun henkilökohtaisen lisän vähimmäismäärän täyttämiseen.

Taavitsainen

5.6.2020

Paikallisen järjestelyerän suuruus lasketaan liitteen piiriin kuuluvien palkkasummasta mahdollisimman tavanomaiselta kuukaudelta. Palkkasummaan lasketaan mukaan kaikki liitteen piiriin kuuluville maksetut palkat lukuun ottamatta sellaisia poikkeuksellisia palkkaeria kuten lomarahoja ja tulospalkkioita. Asianomainen työnantaja ja pääsopijajärjestöjen edustajat neuvottelevat paikallisen järjestelyerän käyttämisestä.

Neuvotteluissa on tarkoituksena antaa henkilöstölle tosiasiallinen vaikutusmahdollisuus ja pyrkiä mahdollisuuksien mukaan yksimielisyyteen kuulemalla tasavertaisesti neuvotteluosapuolia. Neuvotteluista laaditaan pöytäkirja, josta käy ilmi osapuolten näkemykset mahdollisine perusteluineen. Neuvottelupöytäkirjasta on hyvä käydä ilmi se, miten erän jako kohdistuu, kuinka moni keskimäärin saa korotuksia ja kuinka suuri korotus on keskimäärin ollut. Tärkeää on, ettei erä jälkikäteistarkastelussa jää vajaaksi tai ylity, ellei ylitys ole ollut osapuolten tarkoituksena.

Jollei asiasta päästä yksimielisyyteen työnantaja päättää paikallisen järjestelyerän käytöstä tehtäväkohtaisten palkkojen korotuksiin ja henkilökohtaisiin lisiin tai vastaaviin korotuksiin.

1.4 Keskitetty erä 1.4.2021

KT, Suomen Lääkäriliitto ja Suomen Hammaslääkäriliitto neuvottelevat lääkärisopimuksen uuden palkkausjärjestelmän seuraavista vaiheista. Muutokset koskevat terveyskeskusten ja sairaaloiden lääkäreitä ja hammaslääkäreitä. Uudistusta on perusteltu tarkemmin luvussa 2 (sopimuskauden työryhmät). Osana uudistusta neuvotellaan keskitetystä erästä, joka jaetaan 1.4.2021 lukien. Erän käytöstä osana palkkausjärjestelmäuudistusta neuvotellaan valtakunnallisesti 28.2.2021 mennessä. Keskitetyn erän suuruus on 0,5 prosenttia liitteiden 1–4 palkkasummasta. Erän jaosta ja sen aiheuttamista toimenpiteistä paikallisiin palkkausjärjestelmiin tiedotetaan erikseen keväällä 2021 yleiskirjeellä. Tämä koskee myös 1.3. kohdassa mainittua paikallista järjestelyerää.

Mikäli sopimusosapuolet eivät pääsisi yhteisymmärrykseen erän käytöstä allekirjoituspöytäkirjassa on sovittu menettelytavoista erän jakamisen suhteen. Tässä tapauksessa erästä siirtyy 0,2 paikalliseen järjestelyerään, jonka suuruus nousee 0,5 prosenttiin. Liitteiden 1–4 korkeimpia peruspalkkatasoja korotetaan lisäksi 0,3 prosentin kohdennetulla erällä myöhemmin tarkemmin sovittavalla tavalla. Mikäli yhteisymmärrystä ei saavutettaisi osapuolet tiedottavat asiasta yleiskirjeellä. Asiasta tiedotetaan 28.2.2021 mennessä, jotta paikallisen erän suuruuden muuttuminen voidaan huomioida paikallisen erän neuvotteluissa ja jaossa.

Liitteessä 5 on käytetty prosentti sopimusvarallisuudesta päivystysvapaa- ja lepoaikamääräysten uudistamiseen.

2 Sopimuskauden työryhmät

Suomen Lääkäriliitto, Suomen Hammaslääkäriliitto ja KT neuvottelevat lääkärisopimuksen uudistamisesta. Palkkausjärjestelmäuudistuksen

Taavitsainen

5.6.2020

neuvotteluiden seuraava vaihe liittyy 1.4.2021 keskitetyn erän jakamiseen. Muutoksia voi tulla myös 1.3.2022 alkaen, ellei maakuntauudistuksesta muuta johdu.

Järjestelmäuudistus koskee koko palkkausjärjestelmää ja sen eri palkkatekijöitä. Osana työtä neuvotellaan myös suoritepalkkausjärjestelmien uudistamisesta. Uudistuksen tavoitteena on eri lääkiryhmien osalta palkkausjärjestelmän kehittäminen ottaen erityisesti huomioon hoidon jatkuvuuden tukemisen perusterveydenhuollossa sekä urakehityksen mukaisen palkittamisen erityisesti erikoislääkäreiden ja -hammaslääkäreiden osalta. Myös työssäjaksaminen, työhyvinvoinnin parantaminen ja tuloksellisuuden kehittäminen huomioidaan.

Lääkärisopimuksen työaikaluovussa on sopimuskauden 2020–2021 voimassa uudet säännöllisen työajan sijoittelua koskevat määräykset. Määräysten vaikutuksia toimintaan seurataan ja arvioidaan sopimuskauden ajan. Määräykset koskevat sekä perusterveydenhuoltoa että erikoissairaanhoidon. Osana työtä on tarkoitus pilotoida myös erikoissairaanhoidon soveltuvaa ympärivuorokautista mallia.

Suomen Eläinlääkäriliitto ja KT neuvottelevat eläinlääkäreiden palkkausjärjestelmän muuttamisesta ottaen huomioon maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkäripalvelutyöryhmän MMM011:00/2020 työn lopputuloksen. Palkkausjärjestelmän mahdollisen uudistamisen yhteydessä osapuolet neuvottelevat myös muutoksista kunnan virkaeläinlääkäreiden työaikamääräyksiin ottaen huomioon uuden työaikalain asettamat vaatimukset praktikkoeläinlääkäreiden työhön.

3 KT:n, Suomen Lääkäriliiton ja Suomen Hammaslääkäriliiton kannanotto

Lääkärisopimuksen allekirjoituspöytäkirjan liitteenä on osapuolten tekemä kannanotto. Osapuolet ovat yksimielisiä siitä, että hoidon jatkuvuus on ensisijaisen tärkeää terveyskeskuksissa. Hoidon jatkuvuus ja pitkät potilas-suhteet parantavat työn tuloksellisuutta, kustannustehokkuutta sekä yksittäisen lääkärin ja hammaslääkärin työn mielekkyyttä. Työmarkkinaosapuolet kehottavatkin paikallisia toimijoita vahvistamaan terveyskeskustyön myönteisiä voimavaroja.

Kannanotossa on KT:n, Suomen Lääkäriliiton ja Suomen Hammaslääkäriliiton laatimat teesit siihen, miten resurssit, johtaminen ja työnjako saataisiin kuntoon. Osapuolet asettavat tavoitteeksi saada julkisen perusterveydenhuollon vaikuttavuutta lisättyä.

KT:n ja Suomen Eläinlääkäriliiton kannanotto on esitelty kohdassa 13.9.

4 Lääkärisopimuksen rakennemuutokset

Lääkärisopimuksen 2018–2019 yleinen osa on jaettu uudessa lääkärisopimuksessa aihepiireittäin omiksi luvuikseen. Luvut ovat:

- Yleinen osa
- Palkkaus

Taavitsainen

5.6.2020

- Työaika
- Muut määräykset

5 Palkkausluku

Palkkausmääräyksiin on lisätty säännöllisen työajan kokeilumääräyksiin liittyvä määräys laajennetun toiminnan korvauksesta. Ks. muistion kohta 6.4.2.

Omalääkärien määräysten poistuttua lääkärisopimuksesta, on palkkausluvun 6 §:n tekstiä korjattu vastaamaan muutosta. Kuitenkin alkuvuodesta 2020 maksetut omalääkärien väestöosat huomioidaan henkilökohtaisen lisän vähimmäismäärien tarkastelussa käytettävässä palkkasummassa.

6 Työaikaluku

Työaikoja koskevat määräykset on koottu yhteen ja järjestelty kokonaisuudeksi, jotka ovat:

- KVTES:n sovellettavat määräykset
- Säännöllisen työajan määräykset
- Lepoajat ja rajoitukset yötyöhön
- Säännöllisen työajan ylittäminen
- Työaikakorvaukset
- Työaikojen suunnittelu

LS 2018–2019 sopimuksen yleisen osan soveltamisohjeliite 1 on muutettu työaikaluvun soveltamisohjeliitteeksi ja osa teksteistä on sisällytetty osaksi sopimusmääräyksiä ja niiden soveltamisohjeita. Soveltamisohjeliite 1 pitää sisällään edelleen eri lääkärisopimuksen piiriin kuuluvien ryhmien erityiskysymyksiä. Soveltamisohjeliite 1 on muilta osin päivitetty. Ks. 6.12

6.1 Työaikalain (872/2019) vaikutuksista lääkärisopimuksen soveltamisalueella ja LS 2020–2021 määräyksiin

Uusi työaikalaki (872/2019) on tullut voimaan 1.1.2020. Työaikalaisissa on joukko sellaisia säännöksiä, joilla on huomattava vaikutus kunnallisen lääkärisopimuksen työaikaan koskeviin määräyksiin. Lääkärisopimuksen 2020–2021 työaikaluvun määräyksissä on otettu huomioon työaikalain (872/2019) muuttuneet vaatimukset.

Lääkärisopimuksen soveltamisalueella keskeisesti vaikuttavat työaikalain muuttuneet säännökset koskevat työajaksi luettavaa aikaa ja työpaikalla tapahtuvaa päivystystä, enimmäistyöaika ja työpaikalla tapahtuvan päivystyksen tuntien lukemista enimmäistyöaikaan, enimmäistyöajan ylittämistä, vuorokausilevon antamista ja viikkolevon menettämisen korvaamista.

Lääkärien työaikaan koskevat määräykset ovat perinteisesti jakautuneet toisaalta säännöllistä työaikaan ja toisaalta päivystystä koskeviin määräyksiin.

Taavitsainen

5.6.2020

Uusi työaikalaki tuo muutoksia päivystystä koskeviin määräyksiin lääkärisopimuksessa. Uuden työaikalain mukaan työajaksi luettavasta ajasta ei voida enää poiketa valtakunnallisella virka- ja työehtosopimuksella. Lain mukaan työaika on työhön käytetty aika ja aika, jolloin työntekijä on velvollinen olemaan työntekopaikalla työnantajan käytettävissä. Aika, jonka viranhaltija on velvollinen päivystämään työpaikalla, on näin ollen työaikalain nojalla kokonaisuudessaan luettava työajaksi. Työpaikalla tehtävän päivystyksen tunnit luetaan uuden työaikalain mukaan myös työajan enimmäismääriin siitä riippumatta, onko kyseessä työhön käytetty aika vai ei ole. Tämän johdosta lääkärisopimuksessa on jouduttu sopimaan myös enimmäistyöajan tarkastelujaksosta ja toisaalta enimmäistyöajan ylittämisen mahdollisuudesta sairaalalääkärien päivystystyön osalta.

Työpaikkapäivystyksen työaikaan lukemisesta johtuvista syistä lääkärisopimuksessa on sovittu aikaisemmasta poiketen myös vuorokausilevosta ja sen lyhentämisestä ja korvaavan lepoajan antamisesta, kun vuorokausilepo jää alle 11 tunnin. Joitakin muutoksia on tullut niin ikään myös viikkolepoon ja viikkolevon korvaamisen määräyksiin.

Määräysten käyttöönotto vaatii järjestelyjä työpaikoilla. Ottaen huomioon työaikalain asettaman siirtymäajan (31.3.2020 saakka), uudet määräykset ja niistä johtuvat järjestelyt on otettava käyttöön mahdollisimman pian.

6.2 Työvuoro- ja päivystysjärjestelyt on käytävä läpi työpaikoilla

Työaikalain muutoksilla voi olla käytännössä työpaikoilla huomattava vaikutus työvuoro- ja päivystysjärjestelyihin. Työnantajan pitää käydä työaika- ja päivystysjärjestelynsä lävitse ja päivittää ne tarvittaessa lääkärisopimuksen 2020–2021 vuorokausilepomääräystä ja muita lepoaikamääräyksiä vastaaviksi ottaen huomioon, että työpaikkapäivystys ja poikkeava työpaikkapäivystys ovat kokonaisuudessaan työajaksi luettavaa aikaa. Huomioitavaa on, että lääkärisopimuksessa on myös muita uusia lepoaikoja koskevia määräyksiä (LS palautumistauko ym.).

Tällä hetkellä on olemassa erilaisia päivystysjärjestelyjä. Lääkärien työpaikkapäivystys on tapahtunut yleisesti arkisin säännöllisen työajan jälkeen siten, että yhtäjaksoinen työrupeama on ollut 24–26 tuntia. Viikonlopun päivystyksiä on laajasti jaettu 12–13 tunnin pätkiin (ns. ABC-malli). Kiireisimpiin päivystysajankohtiin, useimmiten arki-iltoihin, on suunnattu tavalista enemmän päivystysresurssia. Tällä mallilla toimitaan monissa sairaanhoitopiirien yhteispäivystyksissä yleislääketieteen päivystyksen osalta, samoin kuin terveyskeskusten mahdollisissa omissa arki-illan kiirevastaanotoissa. Näissä malleissa haasteeksi muodostuu vuorokausilevon ja viikkolevon järjestäminen.

Kun työaika- ja päivystysjärjestelmät päivitetään, on otettava huomioon työaikalain ja lääkärisopimuksen vaatimukset. Toiminnan järjestelyissä on kiinnitettävä huomiota lääkärisopimuksen viittausmääräyksen mukaisesti (9 § 1 mom.) terveydenhuoltolain ja päivystysasetuksen päivystyksen määrittelyyn. Siten päivystysaikana keskitytään päivystyspotilaiden kiireelliseen hoitoon ja hoidontarpeen arviointiin.

Taavitsainen

5.6.2020

Tarkoituksenmukaisen toiminnan järjestämiseksi on kiinnitettävä huomiota potilaiden tarpeisiin ja potilasvirtojen vaihteluun eri vuorokauden aikoina. Päivystyksessä tarvittava lääkäriresurssi on mitoitettava tämän mukaisesti. Erilaisissa yksiköissä voi olla tarve erilaisille ratkaisuille.

LS III 5 §:n vuorokausilepoa koskeva määräys voi aiheuttaa muutoksia työaika ja päivystysjärjestelyihin. Työnantajan on syytä arvioidessaan työaika- ja päivystysjärjestelyjen päivittämisen tarvetta, tarkastella LS:n työaika- määräyksiä kokonaisuutena.

Näitä asioita ovat mm. vuorokausilepo ja mahdollisuus poiketa siitä, päivystyksen jälkeinen vapaa, korvaava vuorokausilepo, säännöllisen työajan erilaiset sijoittelumahdollisuuden mukaan lukien laajennetun toiminnan malli ja vapaa-aikakorvausten hyväksi käyttäminen (päivystyskorvaukset).

Kun työnantaja suunnittelee muutoksia järjestelyihin, uudet toimintamallit käydään läpi henkilöstön kanssa tarkoituksenmukaisimman tavan löytämiseksi. Samalla informoidaan ja ohjeistetaan henkilöstöä muuttuvista toimintatavoista.

Työvuoro- ja päivystysjärjestelyt on toteutettava lähtökohtaisesti 11 tunnin vuorokausilepo huomioiden. Alla on esimerkkejä vanhan järjestelmän muuntamisesta uuden LS:n mukaiseksi järjestelmäksi. Esimerkkeissä mainitaan reunaehdot, milloin toimintaa ei ole tarpeen muuttaa, jos vuorokausilevon poikkeusmääräykset toteutuvat. Esimerkkien tarkoituksena on esitellä muutamia vaihtoehtoisia tapoja ja keinoja tehdä työaikasunnittelua siten, että työaikalain ja LS:n määräykset toteutuvat. Esimerkkien kellonajat säännöllisen työajan ja päivystyksen osalta voivat vaihdella yksikkökohtaisesti sen mukaan, mikä on tarkoituksenmukaisin tapa järjestää toiminta. Esimerkki 1 osoittaa, että myös varsin pienillä muutoksilla voidaan toteuttaa työvuorosunnittelu. Esimerkki 4 puolestaan esittelee täysin uudenlaisia tapoja suunnitteluun. Mallit ja esimerkit ovat myös yhdisteltävissä keskenään.

Esimerkki 1.

Vanha malli 1A 31.3.2020 asti			tunnit	päivystystunnit	Uusi malli 1B 1.4.2020 lähtien			tunnit	päivystystunnit
ma	7.45-15.30	7,75			ma	7.45-15.30	7,75		
ti	7.45-15.30	7,75			ti	7.45-17.00	9,25		
ke	7.45-15.30; 15.30-8.00	7,75	16,5		ke	7.30-11.00; 22.00-8.00	3,5	10	
to	8.00-9.30	1,5			to	8.00-9.30	1,5		
pe	7.45-15.00	7,25			pe	7.45-15.30	7,75		
ma	7.45-15.30	7,75			ma	7.45-15.30	7,75		
ti	7.45-15.30	7,75			ti	7.45-15.30	7,75		
ke	7.45-15.30	7,75			ke	7.45-15.30; 15.30-22.00	7,75	6,5	
to	7.45-15.30	7,75			to	7.30-17.00	9,5		
pe	7.45-15.00	7,25			pe	7.45-15.30	7,75		
Tehdyt säännöllisen työajan tunnit		70,25			Tehdyt säännöllisen työajan tunnit		70,25		

Vanhassa mallissa on keskiviikkona ollut säännöllisen työajan perään tehtävä päivystys illasta aamuun. Tällä mallilla

Taavitsainen

5.6.2020

voidaan jatkaa, mikäli pystytään suunnittelemaan 3 tunnin yhtäjaksoinen lepo klo 23–8 väliselle ajalle (5 § 2 mom. a-kohta). Mikäli tämä ei ole mahdollista, mallia ei voi soveltaa, koska vuorokausilepoa ei voi lyhentää. Silloin on mietittävä muita vaihtoehtoja kuten esimerkiksi vaihtoehto malli 1B, jossa päivystysvuoro on jaettu kahdelle päivystäjälle. Silloin keskiviikon ja torstain säännöllinen työaika suunnitellaan siten, että pääsääntö 11 tunnin vuorokausilevosta toteutuu. Seuraavalla viikolla oleva työpäivän päälle tehtävä työpaikkapäivystys klo 22 asti mahdollistaa 11 tunnin vuorokausilevosta poikkeamisen 5 § 2 momentin b-kohdan perusteella. Korvaava lepoaika annetaan seuraavan vuorokausilevon yhteydessä. Kummassakin mallissa on sovellettu määräystä työpaikkapäivystyksen jälkeisen työpäivän suunnittelemisesta vapaaksi (aktiivivapaa).

Esimerkki 2.

Vanha malli 2A 31.3.2020 asti		tunnit	päivystystunnit	Uusi malli 2B 1.4.2020 lähtien		tunnit	päivystystunnit
ma	7.45-15.30	7,75		ma	7.45-17.00	9,25	
ti	7.45-15.30	7,75		ti	7.45-17.00	9,25	
ke	7.45-15.30; 22.00-08.00	7,75	10	ke	7.30-11.00; 22.00-8.00	3,5	10
to	8.00-9.30	1,5		to	8.00-9.30	1,5	
pe	7.45-15.00	7,25		pe	7.45-16.30	8,75	
ma	7.45-15.30	7,75		ma	7.45-17.00	9,25	
ti	7.45-15.30	7,75		ti	9.30-17.00	7,5	
ke	7.45-15.30; 15.30-22.00	7,75	6,5	ke	7.45-15.30; 15.30-22.00	7,75	6,5
to	7.45-15.30	7,75		to	7.45-17.00	9,25	
pe	7.45-15.00	7,25		pe	7.45-15.45	8	
Tehdyt säännöllisen työajan tunnit		70,25		Tehdyt säännöllisen työajan tunnit		74	

Vanhassa mallissa on keskiviikkona ollut säännöllisen työajan lisäksi yöpäivystys. Tällä mallilla voidaan jatkaa, mikäli pystytään suunnittelemaan 3 tunnin yhtäjaksoinen lepo klo 23–8 väliselle ajalle (5 § 2 mom. a-kohta). Mikäli tämä ei ole mahdollista, mallia ei voi soveltaa, koska vuorokausilepoa ei voi lyhentää. Silloin on mietittävä muita vaihtoehtoja kuten esimerkiksi vaihtoehto malli 2B. Silloin keskiviikon ja torstain säännöllinen työaika suunnitellaan siten, että pääsääntö 11 tunnin vuorokausilevosta toteutuu. Seuraavalla viikolla oleva työpäivän päälle tehtävä työpaikkapäivystys klo 22 asti mahdollistaa 11 tunnin vuorokausilevosta poikkeamisen 5 § 2 momentin b-kohdan perusteella. Korvaava lepoaika annetaan seuraavan vuorokausilevon yhteydessä. Kummassakin mallissa on sovellettu määräystä työpaikkapäivystyksen jälkeisen työpäivän suunnittelemisesta vapaaksi (aktiivivapaa), kuitenkin siten, että uudessa mallissa aktiivivapaan osuus on pienempi ja säännöllistä työaika on tehty enemmän.

Esimerkki 3

Taavitsainen

5.6.2020

Vanha malli 3A 31.3.2020 asti		tunnit	päivystystunnit	Uusi malli 3B 1.4.2020 lähtien		tunnit	päivystystunnit
ma	7.45-15.30	7,75		ma	9.00-20.00	11	
ti	7.45-15.30	7,75		ti	7.45-15.45	8	
ke	7.45-15.30; 22.00-08.00	7,75	10	ke	7.30-11.00; 22.00-8.00	3,5	10
to	8.00-9.30	1,5		to	8.00-9.30	1,5	
pe	7.45-15.00	7,25		pe	7.45-17.00	9,25	
ma	7.45-15.30	7,75		ma	7.45-17.00	9,25	
ti	7.45-15.30	7,75		ti	10.00-20.00	10	
ke	7.45-15.30; 15.30-22.00	7,75	6,5	ke	7.45-15.30; 15.30-22.00	7,75	6,5
to	7.45-15.30	7,75		to	7.45-16.45	9	
pe	7.45-15.00	7,25		pe	7.45-15.00	7,25	
Tehdyt säännöllisen työajan tunnit		70,25		Tehdyt säännöllisen työajan tunnit		76,5	

Vanhassa mallissa on keskiviikkona ollut säännöllisen työajan lisäksi yöpäivystys. Potilasvirtojen ja käytävissä olevien lääkäriresurssien arvioinnin jälkeen päädytään siirtämään laajennetun säännöllisen työajan sijoittelun malliin. Keskiviikon ja torstain säännöllinen työaika suunnitellaan siten, että pääsääntö 11 tunnin vuorokausilevosta toteutuu. Seuraavalla viikolla oleva työpäivän päälle tehtävä työpaikkapäivystys klo 22 asti mahdollistaa 11 tunnin vuorokausilevosta poikkeamisen 5 § 2 momentin b-kohdan perusteella. Korvaava lepoaika annetaan seuraavan vuorokausilevonyhteydessä. Säännöllistä työaikaa on sijoitettu kummallakin viikolla yhtenä päivänä klo 20 asti. Tässä mallissa ei käytetä työpaikkapäivystyksen jälkeisen työpäivän suunnittelemista vapaaksi (aktiivivapaa)

Esimerkki 4

Taavitsainen

5.6.2020

Uusi malli 4A 1.4.2020 alkaen			tunnit	päivystystunnit	Uusi malli 4B 1.4.2020		
ma	7.45-20.00	12,25		ma	7.45-20.00	12,25	
ti	7.45-17.00	9,25		ti	7.45-17.00	9,25	
ke	7.30-17.00	9,5		ke	7.30-17.00	9,5	
to	7.45-17.00	9,25		to	7.30-17.00	9,5	
pe	7.30-11.00; 22-08.00	3,5	10	pe	7.45-16.45	9	
la	8.00-11.00; viikkolepo		3	la	vapaa		
su	viikkolepo			su	vapaa		
ma	10.00-20.00	10		ma	7.45-20.00	12,25	
ti	7.45-20.00	12,25		ti	9.00-20.00	11	
ke	7.45-17.00	9,25		ke	7.45-17.00	9,25	
to	7.30-17.00	9,5		to	7.30-17.00	9,5	
pe	8.00-16.45	8,75		pe	7.45-17.00	9,25	
la	10.00-23.00		13	la	vapaa		
su	viikkolepo			su	vapaa		
ma	22.00-08.00		10	ma	22.30-08.00		9,5
ti	8.00-9.30; 22.00-08.00	1,5	10	ti	8.00-11.30; 22.30-08.00	3,5	9,5
ke	8.00-9.30; viikkolepo	1,5		ke	8.00-11.30; 22.30-08.00	3,5	9,5
to	10.00-20.00	10		to	8.00-11.30; 22.30-08.00	3,5	9,5
pe	7.45-16.00	8,25		pe	8.00-11.30	3,5	
la	22.00-08.00		10	la	vapaa		
su	8.00-11.00		3	su	vapaa		
ma	päivystysvapaa			ma	päivystysvapaa		
ti	päivystysvapaa			ti	päivystysvapaa		
ke	päivystysvapaa			ke	päivystysvapaa		
to	päivystysvapaa			to	päivystysvapaa		
pe	päivystysvapaa			pe	päivystysvapaa		
Tehdyt säännöllisen työajan tunnit		114,75		Tehdyt säännöllisen työajan tunnit		114,75	

Potilasvirtojen ja käytettävissä olevien lääkäriresurssien arvioinnin jälkeen päädytään siirtymään laajennetun säännöllisen työajan sijoittelun malliin, jossa neljän viikon jaksossa viimeinen viikko on päivystysvapaata. Mallissa 4A pääsääntönä on 11 tunnin vuorokausilepo. Mallissa tehdään viisi enintään 13 tunnin päivystysvuoroa ja viikkolevot toteutuvat. Viimeinen viikko suunnitellaan päivystysvapaaksi päivystyskorvauksia hyväksikäyttäen. Mallissa 4B tehdään kaksi laajennetun säännöllisen työajan mukaista työvuoroa ja kolmannella viikolla neljä päivystysvuoroa. Viimeinen viikko suunnitellaan päivystysvapaaksi päivystyskorvauksia hyväksikäyttäen. Tässä mallissa ei käytetä työpaikkapäivystyksen jälkeisen työpäivän suunnittelemista vapaaksi (aktiivivapaa).

Työnantajan on samassa yhteydessä myös tarkoituksenmukaista kiinnittää huomiota, mitä LS III 16 §:stä on määrätty enimmäistyöajasta. Asiaa on tarkemmin selitetty kohdassa 6.10.

6.3 Säännöllinen työaika 2 §

Taavitsainen

5.6.2020

Työaikalaki (872/2019) mahdollistaa 34 §:ssä sopimaan toisin työaikalain mukaisesta säännöllisestä työajasta valtakunnallisella virkaehtosopimuksella. Lääkärisopimuksessa on sovittu säännöllisestä työajasta työaika-laista poiketen. Ts. lääkärisopimuksen työaika ei ole yleistyöaikaa eikä jak-sotyötä.

Lääkärisopimuksen säännöllisen työajan pituus on edelleen 1.4.2020 alkaen 38 tuntia 15 minuuttia. Säännöllistä työaikaa suunniteltaessa lähtökohtana on viisipäiväisen työviikon periaate. Käytettäessä pidempiä työaikajaksoja, työpäivien määrä voi vaihdella viikoittain, kunhan säännöllinen työaika tasoittuu keskimääräiseen säännölliseen työaikaan eli 38 tuntiin 15 minuuttiin.

Säännöllisen työajan määräykseen on tullut muutoksia 1.4.2020 lukien. Muutokset koskevat arkipyhälyhennystä ja keskeytyspäivien pituutta.

Arkipyhälyhennyksen pituus on muuttunut. Se on 1.4.2020 lukien 7 tuntia 39 minuuttia.

Säännöllistä työaikaa alentavien eli keskeytyksen aiheuttavien poissaolojen luetteloon on lisätty lomarahavapaa.

Ennalta tiedossa olevien keskeytyspäivien arvoja on muutettu 1.4.2020 lukien. Kaikkien viikon keskeytyspäivien arvo on 7 tuntia 39 minuuttia, kuitenkin yhteensä enintään 38 tuntia 15 minuuttia viikossa.

Esimerkki

Lääkäriin/hammaslääkäriin työvuoroluettelo laaditaan kolmen viikon työaikajaksoksi, jonka ensimmäiseen viikkoon sisältyy uuden vuoden päivä (perjantai) ja toiseen viikkoon loppiainen (keskiviikko). Hän on vuosilomalla koko ensimmäisen viikon ja päivystysvapaalla toisen viikon maanantain ja tiistain. Kolmen viikon säännöllinen työaika on 114 tuntia 45 minuuttia - 38 tuntia 15 minuuttia (vuosilomaviikko) - 15 t 18 minuuttia (päivystysvapaa 2 x 7 t 39 min) - 7 tuntia 39 minuuttia (arkipyhä, loppiainen) = 53 tuntia 33 minuuttia.

6.3.1 Säännöllisen työajan järjestäminen liukuvana työaikana

Lääkärisopimuksen työaikaluvun 1 §:n taulukossa on kuvattu ne Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen pykälät, joita sovelletaan myös lääkärisopimuksen piiriin kuuluiin. Taulukkoon on lisätty KVTES:n työaikaluvun liukuvaa työaikaa koskevat pykälät.

Viranhaltijan säännöllinen työaika voidaan järjestää myös liukuvana työaikana sen mukaan, mitä KVTES:n työaikaluvun 31–35 §:issä on määrätty. Liukuvalla työajalla tarkoitetaan säännöllisen työajan järjestämistä siten, että viranhaltija voi kiinteän työajan ulkopuolella annetuissa rajoissa määrätä työnsä päivittäiset alkamis- ja päättymisajankohdat.

Liukuvan työajan käyttöön ottoa harkittaessa on huomioitava se, soveltuuko liukuva työaika kyseisten toimintojen järjestämiseen. Liukuvan

Taavitsainen

5.6.2020

työajan käyttö edellyttää viranhaltijan suostumusta/sopimista viranhaltijan kanssa. Liukuvan työajan määräyksistä on kerrottu tarkemmin kunnallisen työmarkkinalaitoksen yleiskirjeessä 2/2018 liitteessä 1 ja myöhemmin ilmestyvässä KVTES-yleiskirjeessä.

1.4.2020 alkaen KVTES:n III luvun 33 §:än on lisätty soveltamisohje, jonka mukaan liukuvan työajan saldoa vastaan voidaan antaa palkallista vapaata, joka on työntekijän sitä pyytäessä pyrittävä antamaan kokonaisina työpäivinä.

31.8.2020 lukien säännöllinen työaika voi ylittyä enintään 50 tuntia (+ saldo) ja alittua enintään 6 tuntia (-saldo).

Huomattavaa on, että lääkärien säännöllisessä työajassa ei ole määritelty vuorokautista säännöllistä työaikaakaan eikä siten myöskään vuorokautista ylityötä. Mahdolliset lisä- ja ylityöt määräytyvät lääkärisopimuksen määräysten mukaisesti.

Esimerkki 1: Ylityömääräys vain osalle viikon työpäivistä

Viranhaltijan kiinteä työaika on klo 9–15. Liukuma-aika on klo 7–9 ja klo 15–18. Viranhaltija on valinnut mahdollisuuden ruokailla työajalla lääkärisopimuksen työaikaluvun 3 §:n mukaisesti. Viranhaltija on saanut ylityömääräyksen tiistaina kesken työpäivän tiistaksi ja keskiviikoksi. Viranhaltijan säännöllinen työaika alkaa, kun hän on tullut töihin klo 9. Hän tekee työtä klo 19:15 saakka. Myös keskiviikkona hän tekee ylityömääräyksen mukaisesti työtä klo 8:00–19:25. Maanantaina, torstaina ja perjantaina hän tekee työtä normaalisti liukuvan työajan puitteissa siten, että säännöllistä työaikaakaan on työpäivää kohden 7 t 39 minuuttia. Viikon ylityöraja on 38 t 15 minuuttia. Hän on tehnyt yhteensä viikossa 44 tuntia 25 minuuttia. Koska osa viikon työpäivistä on kuitenkin tehty liukuvan työajan puitteissa, ylityölaskentaan lasketaan liukumapäivää kohden keskimääräinen säännöllisen työajan tuntimäärä päivää kohden riippumatta siitä, onko muodostunut plus tai miinus tunteja. Tästä syystä ylityölaskentaan muodostuu tunteja 44 t 37 min. Tästä säännöllistä työaikaakaan on 38 t 15 minuuttia ja loput 6 t 22 min ylityötä.

	ma	ti ylityömääräys	ke ylityömääräys	to	pe	viikossa yht.
klo-klo	7:30 - 15:45	9:00 - 19:15	8:00 - 19:25	8:55 - 15:35	7:25 - 15:15	
tehdyt tunnit	8.15	10.15	11.25	6.40	7.50	44.25
säännöllinen työaika	7.39	7.39	7.39	7.39	7.39	38.15
liukumaan	+ 0.36	0	0	-0.59	+0.11	-0.12
ylityölaskentaan	7.39	10.15	11.25	7.39	7.39	44.37

Esimerkki 2. Ylityömääräys koko viikoksi

Taavitsainen

5.6.2020

Viranhaltijan kiinteä työaika on klo 9–15. Liukuma-aika on klo 7–9 ja klo 15–18. Viranhaltija on valinnut mahdollisuuden ruokailla työajalla lääkärisopimuksen työaikaluvin 3 §:n mukaisesti. Viranhaltija on saanut ylityömääräyksen koko viikoksi. Viikon ylityöraja on 38 t 15 minuuttia. Hän on tehnyt yhteensä viikossa 44 tuntia 25 minuuttia. Tästä säännöllistä työaikaa on 38 t 15 minuuttia ja loput 6 t 10 min ylityötä.

	ma ylityömää- räys	ti ylityömää- räys	ke ylityömää- räys	to ylityömää- räys	pe ylityömää- räys	viikossa yht.
klo-klo	7:30 - 15:45	9:00 - 19:15	8:00 - 19:25	8:55 - 15:35	7:25 - 15:15	
tehdyt tunnit	8.15	10.15	11.25	6.40	7.50	44.25
säännöllinen työaika	7.39	7.39	7.39	7.39	7.39	38.15
liukumaan	0	0	0	0	0	0
ylityölaskentaan	8.15	10.15	11.25	6.40	7.50	44.25

6.4 Säännöllisen työajan sijoittelun kokeilumääräykset 1.4.2020–28.2.2022

Sopijaosapuolet ovat sopineet säännöllisen työajan sijoitteluun liittyvistä kokeilumääräyksistä. Määräyksen myötä säännöllisen työajan sijoittelu voi olla nykyistä joustavampaa. Sopijaosapuolet seuraavat sitä, mitä vaikutuksia tällä kokonaisuudessaan on lääkärisopimuksen työaikamääräysten soveltamiseen. Kokeilumääräyksiä sovelletaan liitteiden 1–4 piirissä oleviin lääkäreihin ja hammaslääkäreihin. Kokeilumääräykset ovat voimassa sopimuskauden loppuun. Sopijaosapuolet informoivat määräysten mahdollisesta jatkumisesta ennen sopimuskauden loppua.

Kokeilumääräysten tultua voimaan yleiskirjeen 3/2018 liitteenä 6 ollut muistio lääkärisopimuksen säännöllisestä työajasta ei ole enää voimassa.

6.4.1 Kokeilumääräysten sisältö

Työnantaja voi päättää säännöllisen työajan sijoittelusta maanantaista torstaihin klo 7.30–20.00 väliselle ajalle ja perjantaisin klo 7.30–18.00 väliselle ajalle. Huomioitavaa on kuitenkin se, että ennen klo 8.00 voidaan sijoittaa vain potilaan vastaanottoaika, leikkausta tai muuta sellaista kliinistä työtä edeltäviä valmistelutehtäviä. Mikäli työvuoro alkaa aikaisemmin tai päättyy myöhemmin kuin työvuoroluetteloon oli suunniteltu, ovat nämä tunnit työaikaa. Säännöllisen työajan ylittävät tunnit muodostuvat lisä- tai ylityöksi LS:n III 10 §:n mukaisesti.

Ennen säännöllisen työajan järjestelyjen muuttamista työnantajan on käytävä läpi yhdessä luottamusmiehen kanssa yksikön/klinikan resurssitalanne, työjärjestelyt ym. asiaan vaikuttavat seikat ja varattava luottamusmiehelle tilaisuus esittää mielipiteensä.

Järjestelyn lähtökohtana on oltava toiminnan edellyttämät vaatimukset ja palvelujen mitoittaminen vastaamaan tarvetta. Järjestelyä suunniteltaessa

Taavitsainen

5.6.2020

on huomioitava myös muun henkilöstön ja erilaisten tukipalvelujen tarve. Tämä tarkoittaa useimmiten myös muun henkilöstön ja lääkäreiden työaikojen yhteensovittamista. Myös muut resurssit kuten tilat ja laitteet on kartoitettava.

Kokeilumääräysten käyttöönotossa ratkaisevaa on työn luonne. Säännöllisenä työaikana tehtävää tavanomaista vastaanottoa yms. voidaan laajentaa maanantaista torstaihin ilta-aikaan klo 20 saakka ja perjantaina klo 18 saakka. Kokeilumääräyksillä ei ole tarkoitus korvata päivystystä ja kiirevastaanottoa. Kokeilumääräyksistä huolimatta lääkärillä tai hammaslääkärillä on edelleen päivystysvelvollisuus säännöllisen työajan järjestelyistä riippumatta. Kokeilumääräyksellä ei ole tarkoitus puuttua paikallisesti sovittuihin järjestelyihin sellaisissa terveydenhuollon toiminnoissa, joissa lääkärin työnkuva on pääsääntöisesti samankaltainen vuorokauden ajasta riippumatta. Allekirjoituspöytäkirjassa on asetettu työryhmä, jonka yhtenä tehtävänä on pilotoida erikoissairaanhoidon ympärivuorokautista mallia.

Laajennetusta toiminnasta huolimatta säännöllisen työajan tunteja on käytettävissä edelleen sama määrä (38 t 15 min), mutta sitä voidaan sijoitella totuttua laajemmin. Lääkärisopimuksen mukaan työpäivien säännöllinen työaika voi vaihdella päivittäin. Myös työpäivien määrä voi vaihdella viikoittain. Säännöllistä työaikaa on kuitenkin pyrittävä sijoittamaan mahdollisimman tasaisesti työviikon tai työaikajakson eri työpäiville. Tämä ei kuitenkaan estä huomioimasta toiminnallisia tarpeita. Järjestelyissä on syytä huomioida myös vapaa-ajan ja työelämän yhteensovittaminen, kun mietitään klo 17 jälkeen sijoittuvien työvuorojen määrää ja päivystysvelvollisuuden mukaisia päivystysvuoroja.

6.4.2 Laajennetun toiminnan korvaus

Työvuoroja, jotka sijoittuvat maanantaista torstaihin klo 17–20 tai perjantaisin klo 17–18, voi olla enintään viisi kertaa kalenterikuukaudessa.

Laajennetun toiminnan korvauksen suuruutta määriteltessä otetaan huomioon se, kuinka usein säännöllistä työaikaa sijoitetaan em. kellonrajojen jälkeen. Korvauksen suuruus on:

- 5–6 % tehtäväkohtaisesta palkasta, jos työvuoroja on 1–2
- 7–9 % tehtäväkohtaisesta palkasta, jos työvuoroja on 3–5 kalenterikuukaudessa.

Laajennetun toiminnan korvaus on osa varsinaista palkkaa. LS:n mukaiset prosentuaaliset lisät kuten esimerkiksi työkokemukselliset lasketaan tehtäväkohtaisen palkan ja laajennetun toiminnan korvauksen yhteenlasketusta summasta.

Laajennetun toiminnan mallia sovelletaan 1.4.2020 alkaen. Tästä syystä on tarpeen tarkastella paikallisten järjestelyjen korvaustasoa niin, että maksetut korvaukset vastaavat virkaehtosopimuksella sovittua tasoa.

Esimerkki

Taavitsainen

5.6.2020

Työnantaja määrittelee syksyille 2020 ne toiminnot, joissa kokeillaan laajennettua toimintaa ja ne palkansaajat, jotka ovat toiminnassa mukana. Samalla määritellään syksyn 2020 osalta laajennetun toiminnan korvaus LS:n periaatteiden mukaisesti. Asiaa tarkastellaan seuraavan kerran loppuvuodesta, jolloin määritellään alkuvuoden 2021 toiminnot. Yksittäisen terveyskeskuslääkärin osalta tämä voi tarkoittaa kuu-kaudessa esimerkiksi kolmea laajennetun toiminnan vuoroa, jolta maksetaan esimerkiksi 7 %:n suuruinen korvaus tehtäväkohtaisesta palkasta. Koska kyse on varsinaiseen palkkaan luettavasta palkanosasta, korvaus huomioidaan esimerkiksi sairausajan ja vuosiloma-ajan palkassa.

Lisäksi maksetaan KVTES:n III luvun 19 §:n mukainen iltatyökorvaus. Tämä huomioidaan myös vuosiloma-ajan palkkaa laskettaessa (KVTES vuosilomaluku 13 § 3 mom.)

Säännöllisen työajan ylittäviltä tunneilta maksetaan lisä- tai ylityökorvaukset lääkärisopimuksen mukaisesti (työaikaluku 10 §).

Liitteen 1–4 piiriin kuuluville maksetaan myös ko. liitteiden mukaiset suoritepalkkiot.

6.4.3 Luottamusmiesmenettely

Ennen säännöllisen työajan järjestelyjen muuttamista työnantajan on käytävä läpi yhdessä luottamusmiehen kanssa yksikön/klinikan resurssitilanne, työjärjestelyt ym. asiaan vaikuttavat seikat ja varattava luottamusmiehelle tilaisuus esittää mielipiteensä.

Laajennetun toiminnan korvauksen maksamisen perusteet on tarkoituksenmukaista selvittää yhteisesti luottamusmiehen kanssa. Korvauksen luonteen vuoksi asiasta ei käydä virallisia paikallisneuvotteluja.

6.5 Lepoajat

6.5.1 Päivittäinen lepotauko 3 § (ruokatauko)

Määräykseen on lisätty viranhaltijan oikeus toiseen ruokataukoon tietyn pituisen työrupeaman aikana. Työnantajan on järjestettävä viranhaltijalle tilaisuus ruokailla työajalla 15–20 minuuttia kahdeksan tunnin työskentelyn jälkeen, jos työrupeaman pituus ylittää 10 tuntia. Käytännössä tämä tarkoittaa mm. tilanteita, joissa viranhaltija tekee ensin säännöllisen työajan vuoron ja jatkaa työpaikkapäivystyksessä. Määräys koskee terveyskeskuksen ja sairaalan lääkäreitä ja hammaslääkäreitä sekä eläinlääkäreitä lukuun ottamatta praktikkoeläinlääkäreitä.

Soveltamisohjeeseen on lisätty ruokatauon sijoittamista koskevaa ohjeistusta.

Taavitsainen

5.6.2020

6.5.2 Palautumistauko 4 §

Viranhaltijalle on järjestettävä päivittäin yksi 10 minuutin pituinen tauko, joka luetaan työajaksi. Tämä tauko voi olla esimerkiksi kahvitauko. Tauon aikana viranhaltija ei saa poistua työpaikalta. Taukoa ei saa sijoittaa työvuoron/työpäivän alkuun tai loppuun eikä myöskään päivittäisen lepotauon (ruokatauon) yhteyteen. Määräystä sovelletaan kaikkiin lääkärisopimuksen piirissä oleviin työajallisiin viranhaltijoihin.

6.5.3 Vuorokausilepo 5 §

Vuorokausilepoa koskeva määräys on uusi lääkärisopimuksessa. LS III luvun 5 §:n 1 momentissa määrätään vuorokausilevon antamisen pääsääntöistä ja 5 §:n 2 momentissa määrätään millä edellytyksillä vuorokausilepo voidaan poikkeuksellisesti suunnitella lyhyemmäksi kuin mitä LS III luvun 5 §:n 1 momentissa määrätään. Päivystysasetuksessa (583/2017) säädetään kiireellisen hoidon antamisesta ja päivystyksen järjestämisestä. Näiden velvoitteiden täyttäminen voi edellyttää sitä, että vuorokausilepoa lyhennetään käytettävissä olevat resurssit huomioiden siten kuin 2 momentissa edellytetään.

6.5.3.1 Pääsääntö

LS III luvun 5 §:n 1 momentin mukaan viranhaltijalle on annettava jokaisen työvuoron alkamista seuraavan 24 tunnin aikana vähintään 11 tunnin keskeytymätön lepoaika. Vuorokausilepo on pääsääntöisesti annettava 1 momentin mukaisesti. LS III luvun 5 §:n 2 momentissa määrätään, millä edellytyksillä vuorokausilepo voidaan poikkeuksellisesti suunnitella 11 tuntia lyhyemmäksi.

Työvuorolla tarkoitetaan määräyksessä sekä säännöllisenä työaikana tehtävää työvuoroa että päivystysvuoroa (työpaikkapäivystys ja poikkeava työpaikkapäivystys). Työnantajan on otettava huomioon vuorokausilepoa koskevat määräykset sekä säännöllisen työajan järjestelyissä että päivystysjärjestelyissä tai kun työtä teetetään säännöllisen työajan ja päivystysvuoron (työpaikkapäivystys/poikkeava työpaikkapäivystys) muodostamana työrupeamana.

Esimerkki 1

Lääkäri työskentelee säännöllisenä työaikana maanantaina klo 8–15:30, jonka jälkeen hän päivystää iltapäivystyksenä klo 15:30–21. Seuraava työpäivä alkaa tiistaina normaalisti klo 8:00. 11 tunnin vuorokausilepo on annettu tarkasteluvälillä klo 08–08.

6.5.3.2 Poikkeus vuorokausilevon lyhentämiseen

LS III luvun 5 §:n 2 momentissa määrätään, millä edellytyksillä vuorokausilepo voidaan poikkeuksellisesti suunnitella 11 tuntia lyhyemmäksi. Määräys vuorokausilevon poikkeuksellisesta lyhentämisestä on tarpeellinen päivystysjärjestelyiden vuoksi. Päivystysasetuksessa (583/2017) säädetään kiireellisen hoidon antamisesta ja päivystyksen järjestämisestä. Velvoitteiden täyttäminen voi edellyttää sitä, että vuorokausilepoa lyhennetään

Taavitsainen

5.6.2020

käytettävissä olevat resurssit huomioiden. Määräykset tulevat sovellettavaksi sekä työpaikkapäivystyksessä että poikkeavassa työpaikkapäivystyksessä.

LS III luvun 5 §:n 2 momentin mukaan vuorokausilepo voidaan poikkeuksellisesti suunnitella 11 tuntia lyhemmäksi seuraavin edellytyksin:

- a) viranhaltijalla on mahdollisuus työrupeaman aikana klo 23–8 välillä vähintään 3 tunnin keskeytymättömään lepoaikaan tai
- b) kyse on yhteispäivystyksen työpaikkapäivystyksestä tai jaetusta työpaikkapäivystyksestä enintään klo 23 saakka

ja päivystysjärjestelyjä ja muuta toimintaa ei saa muutoin tarkoituksenmukaisesti järjestettyä.

LS III luvun 5 §:n 2 momentin nojalla vuorokausilepoa voidaan lyhentää edellytysten täytyessä tarpeen mukaan tai jättää se kokonaan antamattakin. Kun vuorokausilepoa lyhennetään, täytyy kuitenkin huolehtia korvaavan lepoajan antamisesta siten, kun 5 §:n 3 momentissa määrätään.

LS III 5 § 2 momentin a-kohta

Määräyksen mukaan työnantaja voi lyhentää vuorokausilepoa klo 23–8 välille ajoittuvassa työrupeamassa, jos viranhaltijalla on mahdollisuus työrupeaman aikana klo 23–8 vähintään 3 tunnin keskeytymättömään lepoaikaan. Päivystysvuorojen pituus määräytyy sen mukaisesti mitä LS III 9 § 3 mom. määrätään. Lepoaika luetaan työajaksi.

Lepoaika täytyy ottaa huomioon jo päivystysjärjestelyjä suunniteltaessa, jotta vuorokausilepo ylipäänsä voidaan suunnitella 11 tuntia lyhyemmäksi. Määräyksen mukaan lepoajan on oltava yhdenjaksoinen. Se voi kuitenkin sijoittua mihin kohtaan tahansa klo 23–8 välillä eikä sen tarvitse olla aina sama ajankohta päivystysvuorossa vaan se voi luonnollisesti vaihdella esim. seurantatietojen perusteella tiedossa olevien potilaskäyntien kohdentumisen mukaan.

LS ei sisällä määräystä lepoajan merkitsemisestä työvuoro/päivystysvuoroluetteloon, mutta se on erittäin suositeltavaa. Työnantajan on huomioitava, että myös lepoajan aikana on turvattava päivystysasetuksen mukaisten velvoitteiden toteutuminen, jonka vuoksi työnantaja joutuu tilanteesta riippuen ottamaan määräyksen vaatiman lepoajan antamisen vaikutukset huomioon työjärjestelyissä. Tämä voi tarkoittaa esim., että lepoajan sijoittumisessa on otettava huomioon mahdollisen takapäivystäjän (vapaamuotoinen päivystys) tarkoituksenmukainen käytettävyys tai esim. toisen erikoisalan päivystäjän käytettävyys, jos se on mahdollista. Jos päivystäjiä erikoisalalla on poikkeuksellisesti yhtä useampi, lepoaikaa ei yleensä ole tarkoituksenmukaista järjestää viranhaltijoille päällekkäin, mutta se on kuitenkin mahdollista (esimerkiksi päivystävän lääkärin lepotauon aikana on käytettävissä akuuttilääketieteen erikoislääkäri tai muu terveydenhuollon ammattihenkilö).

LS III luvun 5 §:n 2 momentin a) kohdan nojalla yhdenjaksoisen lepoajan antaminen on edellytyksenä vuorokausilevon lyhentämiselle. LS 5 §:n 2 momentin soveltamisohjeen mukaan kolmen tunnin keskeytymätön lepo

Taavitsainen

5.6.2020

voi rikkoutua vain, mikäli potilaan hoito tai hoidon tarpeen arviointi välttämättä edellyttää lääkärin läsnäoloa eikä käytettävissä ole muuta terveydenhuollon ammattihenkilöä, joka voi hoidon tai hoidontarpeen arvioinnin toteuttaa. Työnantajan on syytä ohjeistaa selkeyden vuoksi, missä tilanteissa lääkärin läsnäolo on välttämätöntä.

Määräyksen soveltamisohjeen tarkoituksena on turvata viranhaltijan mahdollisuus keskeytymättömään lepoon ilman tarpeettomia häiriöitä ja keskeytyksiä ja ohjata myös työnantajaa ja työyhteisöä kokonaisuudessaan ottamaan tämä huomioon työjärjestelyissä ja toiminnassa ylipäänsä. Toisaalta päivystystyön luonteesta johtuen on selvää, että aina päivystysvuoroissa ei ole mahdollisuutta keskeytymättömään vähintään kolmen tunnin yhdenjaksoiseen lepoon etukäteissuunnittelusta huolimatta. Lepo voi rikkoutua soveltamisohjeessa todetuin tavoin, kun viranhaltijaa tarvitaan välttämättä potilastyöhön. Selvää on, että suunniteltu lepoaika voi päivystysvuorossa myös joissakin tilanteissa siirtyä toiseen ajankohtaan kuin mihin se oli alun perin suunniteltu. Työnantajan on ryhdyttävä viiveettä tarpeellisiin toimenpiteisiin asiantilan korjaamiseksi, jos muutokset ja erityisesti kolmen tunnin yhdenjaksoisen levon rikkoutumisen toistuvuus estää määräyksen tarkoituksen toteutumisen.

LS III 5 § 2 momentin b-kohta

LS III luvun 5 §:n 2 momentin b) kohdan mukaan vuorokausilepoa voidaan lyhentää, kun kyse on yhteispäivystyksen työpaikkapäivystyksestä tai jaetusta työpaikkapäivystyksestä enintään klo 23 saakka. Tämän b-kohdan nojalla voidaan lyhentää sen viranhaltijan vuorokausilepoa, jonka päivystysrupeama kohdistuu ennen klo 23. Siltä osin, kun jaetun työpaikkapäivystyksen työrupeama sijoittuu klo 23–8 väliseen aikaan, viranhaltijalle on turvattava a-kohdassa määrätty yhdenjaksoinen vähintään 3 tunnin pituinen lepoaika.

Määräyksessä yhteispäivystyksen työpaikkapäivystyksellä tarkoitetaan terveydenhuoltolain 50 §:ssä ja päivystysasetuksen (583/2017) 2 §:ssä tarkoitettua yhteispäivystystä.

6.5.3.3 Korvaava lepoaika

Korvaavan lepoajan antamisesta määrätään 5 §:n 3 momentissa. Korvaava lepoaika on annettava aina kun vuorokausilepo jää alle 11 tunnin. Määräyksen mukaan viranhaltijalle on annettava saamatta jäänyt vuorokausilepo korvaavana lepoaikana seuraavan vuorokausilevon yhteydessä. Jos se ei ole työjärjestelyistä johtuvista painavista syistä mahdollista, korvaava lepoaika on annettava niin pian kuin se on mahdollista, kuitenkin 14 vuorokauden kuluessa. Korvaava lepoaika on annettava yhdenjaksoisena, eikä sitä saa sijoittaa vapaamuotoisen päivystyksen, viikkolevon tai päivittäisen lepotauon päälle.

Korvaava lepoaika on annettava myös tilanteessa, jossa vapaamuotoinen päivystys rikkoutuu työkutsujen vuoksi siten, että viranhaltija ei saa hyväksyen 11 tunnin lepoaikaa.

Taavitsainen

5.6.2020

Myös näissä tilanteissa viranhaltijalle on annettava korvaava lepoaika siltä osin, kun vuorokausilepo jää alle 11 tuntiin. Huomioitavaa on, että vaikka vuorokausilepo voidaan sijoittaa vapaamuotoisen päivystyksen ajalle, vapaamuotoista päivystystä ei voi sijoittaa vuorokausilevon korvaavan lepoajan kanssa päällekkäin kuten LS 5 §:n 3 momentissa on todettu.

Esimerkki 2:

Lääkäri työskentelee säännöllisenä työaikana tiistaina klo 8:30-16:00, jonka jälkeen hän on vapaamuotoisena päivystäjänä klo 16 - ke 8:30 ja työssä jälleen säännöllisenä työaikana ke 8:30-16. Aktiiviaikaa vapaamuotoisen päivystyksen aikana on klo 16-19, klo 21-00, klo 01-02. Vuorokausilevon tarkastelujakso on klo 8:30-8:30. Tuona aikana lepoa on yhteensä 9,5 tuntia eli korvaavana lepoaikana tulee antaa 1,5 tuntia. Se annetaan seuraavan vuorokausilevon yhteydessä (11 + 1,5 tuntia) ke klo 16 – to klo 8:30 (16,5 tuntia).

LS III luvun 5 §:n 1 momentin soveltamisohjeessa on viittaus LS III 17§:ään, joka koskee työpaikkapäivystyksen jälkeisen työpäivän suunnittelemista vapaaksi. Asiaa käsitellään tarkemmin kohdassa 6.5.4.

6.5.3.4 Menettelytavoista vuorokausilepoa lyhennettäessä

Määräyksen mukaan vuorokausilevon lyhentämisestä alle 11 tuntiin päättää työnantaja. LS III luvun 5 §:n 2 momentin mukaan työnantajan edustajan on kuitenkin käytävä läpi luottamusmiehen kanssa yksikön/kliniikan resurssitilanne, työjärjestelyt ym. asiaan vaikuttavat seikat ja varattava luottamiehelle tilaisuus esittää mielipiteensä. Määräyksen mukaan tarkastelu tehdään, jos palvelujen järjestämisessä tapahtuu olennainen muutos, jolla on vaikutusta työvuoro- tai päivystysjärjestelyihin.

Sopijaosapuolet toteavat, että paikallisesti on käytävä työnantajan edustajan ja luottamusmiehen välillä vuorokausilevon lyhentämistä lävitse myös edellä mainitun määräyksen mukaisesti, kun työnantaja harkitsee uuden LS 2020–2021 III luvun 5 §:n 2 momentin nojalla lyhentää vuorokausilepoa alle 11 tuntiin.

6.5.4 Työpaikkapäivystystä seuraavan työpäivän suunnitteleminen vapaaksi 17 §

LS 2020–21 III luvun 17 §:ssä on määräys työpaikkapäivystystä seuraavan työpäivän suunnittelemisesta vapaaksi. Määräys korvaa LS 2018–2019 17 §:n. Määräys on kirjoitettu uudelleen, koska uudessa LS:ssä on sovittu vuorokausilevosta ja sen lyhentämisestä ja korvaavan lepoajan antamisesta (LS III luku 5 §). LS III luvun 17 § vastaa sisällöllisesti peruseriaatteiltaan ja lähtökohdiltaan LS 2018–2019, 21 §:ää, mutta sen kirjoitustavassa on otettu huomioon mitä uudessa lääkärिसopimuksessa on sovittu vuorokausilevosta ja sen lyhentämisen edellytyksistä ja korvaavan lepoajan antamisesta.

Taavitsainen

5.6.2020

Työnantajalla ei ole LS III 17 §:n nojalla velvollisuutta suunnitella työpaikkapäivystyksestä ansaittavilla vapaa-aikakorvauksilla työpaikkapäivystystä (ma-pe) seuraavaa työpäivää vapaaksi. Työpaikkapäivystystä seuraava päivä suunnitellaan ensisijaisesti vapaaksi LS III luvun 5 §:n nojalla, jolloin työnantaja voi korvata päivystyksen, vaikka kokonaan rahakorvauksena. Tällöin työvuorosuunnittelussa on kuitenkin syytä huolehtia siitä, että säännöllisen työajan sijoittelussa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan mitä on todettu LS III luvun 2 §:n 5 momentissa on säännöllisen työajan sijoittelusta, koska muussa tapauksessa lääkärin säännöllinen työaika työaikajaksoilla voi jäädä vajaaksi.

Määräyksessä on uudet 1–4 momentit. Määräyksen soveltamisohje on sama kuin aikaisemmassa lääkärisopimuksessa. Uuden 17 §:n 1 momentin mukaan työnantajan on järjestettävä viranhaltijalle riittävä, tämän sopimuksen edellyttämä lepoaika työrupeaman päättymisen jälkeen ja seuraavan työrupeaman alkamisen väliin. Tässä määräyksessä tarkoitettu työpaikkapäivystyksen jälkeinen seuraava työrupeama voi olla niin säännölliseen työaikaan luettava työvuoro kuin päivystysvuorokin.

LS III 17 §:n 2 momentin mukaan, mikäli viranhaltija on ollut kello 23 jälkeen työpaikkapäivystyksessä, seuraava työpäivä (maanantai–perjantai) suunnitellaan vapaaksi päivystyksen vapaa-aikakorvauksia hyväksi käyttäen kokonaan tai osittain siten, että ao. työpäivän säännöllinen työaika on enintään vaihtoon mahdollisesti tarvittava aika (0,5–2 tuntia). Määräys vastaa sisällöltään LS 2018–2019 21 §:ää.

LS III 17 §:n 3 momentissa käsitellään LS III luvun 5 §:ssä sovitun vuorokausilevon, korvaavan vuorokausilevon ja työpaikkapäivystystä seuraavan päivän suunnittelemista vapaaksi päivystyksen vapaa-aikakorvauksilla ja näiden keskinäistä suhdetta.

LS III 17 §:n 3 momentin mukaan edeltävän momentin lepoaika voi olla osa työaikaluvun 5 §:ssä tarkoitettua vuorokausilepoa (1 mom.) tai korvata lepoaikaa (3 mom.). Päivystyksen jälkeinen vapaa ei kuitenkaan lyhennä vuorokausilepoa tai sitä korvaavaa lepoaikaa, vaan se tulee antaa 5 §:n 3 momentin mukaisesti.

Määräys tarkoittaa, että työpaikkapäivystyksestä ansaittavilla vapaa-aikakorvauksilla (päivystyskorvaukset) voidaan edelleen suunnitella työpaikkapäivystystä seuraava työpäivä vapaaksi. Tällöin päivystyksen jälkeinen työpaikkapäivystyksen vapaa-aikakorvauksia hyödyntäen suunniteltu vapaa ja LS III luvun 5 §:n mukainen vuorokausilepo ja/tai sitä korvaava lepoaika voivat sijoittua päällekkäin ja näin toimien 5 §:n mukainen vuorokausilepo/korvaava lepoaika tulevat annetuiksi. Määräyksen sanamuodon mukaan päivystyksen jälkeinen vapaa ei lyhennä vuorokausilepoa tai sitä korvaavaa lepoaikaa, vaan se tulee antaa 5 §:n 3 momentin mukaisesti.

LS III 17 §:n 4 momentissa on suositus, joka koskee määräyksessä tarkoitettua viranhaltijan muun kuin oman työnantajan palveluksessa tehtyä työpaikkapäivystysvuoroa. Sen mukaan, mikäli kyse on usean työnantajan yhteispäivystyksen päivystysvuorosta, tulisi työnantajien huolehtia vastavalla tavalla lääkärin riittävästä lepoajasta ennen seuraavan työrupeaman

Taavitsainen

5.6.2020

alkamista. Suositus perustuu työsuojelullisiin ja potilasturvallisuusyihin kuten määräyksen muutkin kohdat ko. sopimusmääräyksen soveltamisohjeessa todetuin tavoin.

6.5.5 Viikkolepo 6 §

Lääkärisopimuksen III luvun 6 §:ssä on määräys viikkolevosta. Sillä tarkoitetaan samaa kuin aikaisemmin viikoittaisella vapaa-ajalla. Viikkolepoa koskevan määräyksen peruseriaatteet ovat entisellään, vaikka määräystä onkin päivitetty jonkin verran.

6.5.5.1 Viikkolevon suunnittelu

Sopimusmääräysten lähtökohtana on edelleen viisipäiväisen työviikon periaate. Jotta vapaapäivät tulevat asianmukaisesti annetuiksi, otetaan vapaa-päiväjärjestelyt huomioon jo työvuoroluetteloa laadittaessa. Työaikajakson työ- ja päivystysjärjestelyjä suunniteltaessa tulisi edelleen huolehtia siitä, että jaksoon sisältyy myös sellaisia vapaapäiviä, jona viranhaltija on vapaa virkatehtävistään ja päivystysvelvollisuudestaan.

Sopimusmääräyksen mukaan työnantajan viikkolepoa voidaan edelleen tarkastella viikkokohtaisesti tai järjestää se keskimääräisenä. Viikkolepo tarkoittaa sitä, että viranhaltijalle annetaan kalenteriviikon aikana 35 tunnin/keskimäärin 35 tunnin yhtäjaksoinen vapaa, jona aikana hän ei ole tehnyt työtä (esim. säännöllistä työaikaa tai vapaamuotoisen päivystyksen aikana aktiiviyötä tai puhelin- tai muuta etäkonsultaatiota). LS 2020–2021 mukaan viikkolepo voi kuitenkin muodostua 11 tunnin vuorokausilevosta ja vähintään 24 tunnin erillisestä viikkolevosta. Tämä tarkoittaa, että vuorokausilepo ei voi olla päällekkäin viikkolevon 24 tunnin kanssa, mutta 11 tunnin vuorokausilepo ja 24 tuntia ylittävä viikkolepo voivat kuluu samanaikaisesti.

Viikkolevon menettämisen korvaamiseen on tullut muutos. Lääkärisopimuksen viikkolevon menettämiskorvausta koskevasta kohdasta on poistunut kirjaus, jonka mukaan, mikäli työnantaja pystyisi järjestämään viikkolevon, mutta viranhaltijan nimenomaisesta pyynnöstä työjärjestelyt toteutetaan kuitenkin siten, että viikkolepo ei toteudu, viranhaltijalla ei ole oikeutta viikkolevon menettämiskorvaukseen.

Jos viranhaltija joutuu viikkolevon aikana työhön, viranhaltijalla on aina oikeus viikkolevon menettämiskorvaukseen. Viikkolevon aikana työhön käytetty aika on korvattava viranhaltijalle mahdollisimman pian, kuitenkin kolmen kuukauden kuluessa työn tekemisestä lyhentämällä hänen säännöllistä työaikaansa saamatta jäänyttä lepoaikaa vastaavalla ajalla tai maksamalla rahakorvaus, jos viranhaltija siihen suostuu.

LS 2020–2021 mukaan sairauslomaa ja tilapäistä hoitovapaata ei katsota tässä tarkoitetuksi viikkolevoksi.

6.5.6 Raskaana olevan yötyö 7 §

Taavitsainen

5.6.2020

Sopimuksessa on uusi määräys raskaana olevien yötyöstä. Työnantajan on vapautettava raskaana oleva työstä, jota tehdään työaikalain mukaisesti yöllä klo 23–6 välillä. Tämä edellyttää sitä, että raskaana oleva esittää lääkärin lausunnon siitä, että yötyön tekeminen on haitallista raskaana olevan viranhaltijan terveydelle tai sikiön terveydelle ja kehitykselle. Tällöin työnantajan on järjestettävä työ siten, että se ei sisällä em. yötyötä.

Suositus vapauttaa 28. viikolla raskaana oleva viranhaltija päivystysvelvollisuudesta on siirretty soveltamisohjeeseen. Itse suosituksen sisältö ei ole muuttunut. Samalla on tuotu esille, että työsuojelullisista syistä työnantajalla on aina mahdollisuus vapauttaa viranhaltija päivystysvelvollisuudesta tai keventää sitä riippumatta raskausviikkojen lukumäärästä, jos viranhaltijan työkyky ja tilanne siihen antaa muutoin aihetta.

6.6 Sännöllisen työajan ylittäminen

6.6.1 Lisä- ja ylityö 8 §

Sisällöllisiä muutoksia lisä- ja ylityömääräyksiin ei ole tehty, mutta muu lisätyö ja muu ylityö on muutettu lisätyöksi ja ylityöksi.

Lisätyön, ylityön ja klinisen lisätyön korvaukset on siirretty 10 §:ään.

6.7 Päivystys

Päivystyksen määritelmät ovat entisellään, mutta pykäliin ja soveltamisohjeisiin on tehty tarkennuksia.

6.7.1 Päivystysvelvollisuus 9 § 1 mom. soveltamisohje

Päivystysvelvollisuuden toteuttamisessa on otettava huomioon mm. yöaikaan tehtävän työn kuormittavuus ja päivystysmäärien rajoitukset. Päivystysmäärien rajoitusta on tiukennettu siten, että ilman lääkärin suostumusta ei voida määrätä häntä päivystämään enempää kuin lääkärisopimuksessa on määrätty. Työpaikkapäivystyksen ja vapaamuotoisen päivystyksen kerat ja tuntimäärät ovat entisellään. Lääkäri voidaan määrätä työpaikkapäivystykseen enintään 85 tuntia ja enintään viisi kertaa kuukaudessa. Jos päivystys on pelkästään vapaamuotoista päivystystä, lääkäri voidaan määrätä päivystykseen enintään kuusi kertaa kuukaudessa.

6.7.2 Vapaamuotoisen päivystyksen muuttaminen työpaikkapäivystykseksi 9 § 2 mom. soveltamisohje

Työaikaluvun 9 § 2 momentin soveltamisohjeeseen on lisätty uusi määräys vapaamuotoisen päivystyksen muuttamisesta työpaikkapäivystykseksi, jos vapaamuotoisen päivystyksen aktiivisuusaste vuositasolla ylittää 50 %. Aktiivisuusastetta tarkastellaan päivystysvakanseittain, ei viranhaltijoittain. Samalla on huomioitava myös enimmäistyöaika koskevat määräykset mm. siitä, mitä luetaan mukaan enimmäistyöaikaan. Työnantaja seuraa aktiivisuusastetta toteutuneiden päivystysvuorojen perusteella. Jos aktiivisuusaste näyttää säännönmukaisesti ylittävän 50 %, työnantajan on

Taavitsainen

5.6.2020

ryhdyttävä toimenpiteisiin vapaamuotoisen päivystyksen muuttamiseksi työpaikkapäivystykseksi. Tarkastelufrekvenssi voi olla esimerkiksi 3, 6 tai 12 kuukautta.

Tässä siirtymävaiheessa on syytä tarkastella esimerkiksi 1.4.2019-31.3.2020 mukainen tilanne ja tehdä muutokset päivystysvakansseissa. Työnantaja päättää, mistä ajankohdasta vuoden tarkastelujakso aloitetaan.

6.7.3 Poikkeava työpaikkapäivystys 9 § 2 mom.

Lääkärisopimuksessa on edelleen määräykset poikkeavasta työpaikkapäivystyksestä. Työaikalain mukaan poikkeavan työpaikkapäivystyksen kaikki tunnit luetaan työajaksi enimmäistyöaikaa tarkasteltaessa. Poikkeavan työpaikkapäivystyksen korvaukset ovat ennallaan.

6.7.4 Päivystysvuoro 9 § 3 mom.

Vaikka lääkärisopimus mahdollistaa edelleen työpaikkapäivystyksessä 24 tunnin ja vapaamuotoisessa tätäkin pidemmät päivystysvuorot, vuorokausilepomääräykset huomioon ottaen on suositeltavaa järjestää säännöllisen työajan työvuorot ja päivystysvuorot siten, että vuorokausilepo pystytään järjestämään työaikaluvun 5 §:n mukaisesti.

6.8 Työaikakorvaukset

Kaikki lääkärisopimuksen työaikakorvaukset on koottu kokonaisuudeksi. 10 §:ään on siirretty määräykset lisä- ja ylityön sekä klinisen lisätyön korvauksista. Määräyksissä ei ole tapahtunut sisällöllisiä muutoksia.

Päivystyskorvauksissa ei ole tapahtunut sisällöllisiä muutoksia. 11 § 1 momentin soveltamisohjeesta on poistettu tarpeettomana 1.1.2015 muutokseen liittynyt teksti taulukon soveltamisesta, mutta poisto ei muuta taulukon tulkintaa.

6.8.1 Raha- ja vapaa-aikakorvausten suorittaminen 13 §

Raha- ja vapaa-aikakorvausten suorittamista koskevat määräykset on koottu yhteen pykälään. Rahakorvauksen suorittamista koskeva määräys on entisellään.

Vapaa-aikakorvausten suorittamisen soveltamisohjetta on järjestetty uudelleen. Soveltamisohjeeseen on lisätty selvennys tilanteeseen, jos päivystysvapaa annetaan työvuoroluettelon tiedoksi antamisen jälkeen. Tässä tilanteessa päivystysvapaan pituus vastaa sitä tuntimäärää, joka ko. ajankohdalla oli suunniteltu säännölliseksi työajaksi.

Soveltamisohjeessa on kiinnitetty myös huomiota vuorokausilevon ja päivystyskorvausten vapaa-aikakorvauksen väliseen yhteyteen tilanteessa, jossa työpaikkapäivystystä seuraava päivä olisi työpäivä. Osa seuraavasta työpäivästä voidaan suunnitella vapaa-aikakorvausta hyväksikäyttämällä vapaaksi, mikäli vuorokausilepoa ei ole muutoin mahdollista järjestää.

Taavitsainen

5.6.2020

6.9 Työaikojen suunnittelu

Työaikojen suunnittelua ja siihen liittyviä asiakirjoja koskevat määräykset on koottu yhdeksi kokonaisuudeksi. LS 2018–2019 soveltamisohjeliitteen 1 tekstejä työvuoroluettelon suunnittelusta on siirretty osaksi sopimusmääräysten soveltamisohjeita.

6.9.1 Työvuoroluettelo 15 § 1 mom.

Työnantajan velvollisuus on laatia työvuoroluettelo, josta käyvät ilmi työvuorojen ja päivystysvuorojen alkamis- ja päättymisajat, kuten myös kliininen lisätyö. Työntekijän tai luottamusmiehen pyytäessä, on varattava työntekijälle tai luottamusmiehelle tilaisuus esittää mielipiteensä asiasta.

Ko. momentin soveltamisohjeeseen on koottu työvuorosuunnittelua koskevat soveltamisohjeet aikaisemmasta soveltamisohjeliitteestä 1.

6.9.2 Työajan tasoittumissuunnitelma 15 § 2 mom.

Työaikalain muutoksesta johtuen tasoittumisjärjestelmä on muutettu työajan tasoittumissuunnitelmaksi. Sisällöllisesti kysymys on samasta asiasta. Lääkärisopimuksen piiriin kuuluviin noudatetaan KVTES:n työaikaluvun 27 §:ssä olevia määräyksiä työajan tasoittumissuunnitelmasta. Mikäli säännöllinen työaika on järjestetty viikkoa pidemmäksi työaikajaksoksi eikä työvuoroluettelo ole mahdollista laatia koko ko. ajaksi, on työnantajan laadittava tasoittumissuunnitelma. Tasoittumissuunnitelmasta on käytävä ilmi vähintään kunkin viikon säännöllinen työaika ja mahdollisuuksien mukaan vapaapäivät.

6.10 Työajan enimmäismäärä 16 §

LS III luvun 16 §:ssä määrätään työajan enimmäismäärästä. Määräys on uusi, ja siinä on sovittu kahdesta asiasta. Ensinnäkin määräyksen 1 momentissa on sovittu työajan enimmäismäärän tarkastelujaksosta. Toiseksi määräyksen 2 momentissa on sovittu työajan enimmäismäärän ylittämisestä.

Määräyksen tausta on kaikin osin uudessa työaikalaissa. Ylityön enimmäismäärien sijasta seurataan uuden lain nojalla ensinnäkin työajan enimmäismäärää. Toiseksi työpaikalla tapahtuva päivystys luetaan kokonaisuudessaan työajaksi ja sitä kautta mukaan enimmäistyöaikaan, minkä vuoksi lääkärisopimuksessa on poikkeuksellisesti jouduttu sopimaan työajan enimmäismäärän ylittämistä.

Työnantaja päättää työajan enimmäismäärän seurantaan siirtymisestä. Työpaikalla on kuitenkin siirryttävä enimmäistyöajan seurantaan viimeistään 1.1.2021 lukien.

6.10.1 Työajan enimmäismäärän tarkastelujakso

LS 16 §:n 1 momentin mukaan työaikalain 18 §:n 1 momentissa tarkoitettuna työajan enimmäismäärän tarkastelujaksona käytetään 12 kuukautta.

Taavitsainen

5.6.2020

Työajan enimmäismäärään luetaan työhön käytetty aika ja aika, jolloin viranhaltija on velvollinen olemaan työpaikalla työnantajan käytettävissä. Tämä tarkoittaa, että kaikki viranhaltijan tekemä työ, on kyse sitten säännöllisenä työaikana tehdystä työstä, lisä- tai ylityöstä, kliinisestä lisätyöstä, työajaksi kokonaisuudessaan luettavasta työpaikkapäivystyksestä tai vapaamuotoisen päivystysten aikana tehdyistä työtunneista, luetaan enimmäistyöaikaan. Sitä vastoin enimmäistyöaikaan ei lueta lepoaikoja tai vapaa-aikana annettuja työaikakorvauksia (esim. päivystysvapaa).

6.10.2 Työajan enimmäismäärän ylittäminen

LS III 16 §:n 2 momentissa on määrätty poikkeuksellisesti työajan enimmäismäärän ylittämisestä. Määräyksen soveltamisohjeen mukaan työaikalain 18 §:ssä säädetty enimmäistyöaika on 12 kuukauden aikana enintään hallituksen esityksessä (HE 158/2018vp) todettu tuntimäärä (48 tuntia x 48 tuntia).

Sairauslomajaksot eivät saa vaikuttaa enimmäistyöajan tarkasteluun siten, että työtunteja voitaisiin teetättää enemmän sairausloman vuoksi.

Määräyksen 16 §:n 2 momentti mahdollistaa siis poikkeuksellisesti työajan enimmäismäärän ylittämisen. Sen mukaan työnantaja ja sairaalassa päivystystyöhön osallistuva viranhaltija voivat sopia enimmäistyöajan ylittämisestä enintään vuodeksi kerrallaan. Sopimus on tehtävä kirjallisesti. Sairaalassa päivystävien viranhaltijoiden enimmäistyöaika voi ylittyä työaikalain 34 §:n 5 momentin mukaisesti ei-aktiivisten tuntien osalta. Huomioitavaa on siis se, että enimmäistyöaika ei voi milloinkaan ylittyä aktiivisten tuntien osalta.

Työnantajan ja viranhaltijan välillä tehtävä kirjallinen sopimus on määräaikainen ja se voidaan tehdä enintään vuodeksi kerrallaan. Mitään estettä ei ole sille, että kirjallinen sopimus uusitaan eikä sen toistamiselle on määrällisiä rajoitteita, kunhan sopiminen perustuu vapaaehtoisuuteen ja järjestely täyttää LS III 16 §:ssä todetut edellytykset. Viranhaltijalla on oltava myös aito mahdollisuus vapautua järjestelystä ja olla sopimatta uudelleen enimmäistyöajan ylittämisestä kohdallaan.

Kirjalliseen sopimukseen voidaan ottaa erilaisia asiaan liittyviä ehtoja kuten esim. enimmäistyöajan tuntien yläraja tai sopimuksen irtisanomislauseke. Kaikissa tilanteissa sopijaosapuolten tulee kuitenkin arvioida kulloistenkin ehtojen tarkoituksenmukaisuus ja vaikutukset toiminnan järjestämisen ja yksilön työsuojelun näkökulmasta.

LS III 16 §:n 2 momentissa säädetään yksityiskohtaisesti menettelytavoista suunniteltaessa määräyksessä tarkoitetun järjestelyn käyttöön ottamista tietyissä toiminnoissa ja luottamusmiehen roolista.

Määräyksen mukaan työnantajan on ennen viranhaltijoiden kanssa sopimista varattava luottamusmiehelle tilaisuus esittää järjestelystä, ja sen tarpeesta ja viranhaltijalle tarjottavan sopimuksen ehdoista mielipiteensä. Luottamusmiehelle on annettava järjestelyn tarpeellisuuden arvioimiseksi tarvittavat tiedot ja riittävä aika perehtyä järjestelyä koskevaan esitykseen.

Taavitsainen

5.6.2020

Työnantajan ja luottamusmiehen on niin ikään vuosittain käytävä lävitse määräyksessä tarkoitettu järjestely ja luottamusmiehelle on annettava mahdollisuus lausua järjestelyn tarkoituksenmukaisuudesta. Luottamusmiehellä on oikeus saada tietää, missä, kuinka paljon ja minkälaisin ehdoin kirjallisia sopimuksia on tehty.

Sopijaosapuolet korostavat, että työnantajan ja viranhaltijan välillä tapahtuva sopiminen enimmäistyöajan ylittämisestä on ns. viimesijainen keino. Enimmäistyöajan ylittäminen on mahdollista vain, jos päivystystä ei voida muuten turvata. Työnantajan on lähtökohtaisesti huolehdittava päivystystoimintojen turvaaminen määräyksen soveltamisohjeessa todetuin tavoin työaika- ja päivystysjärjestelyjen avulla. Tämä tarkoittaa, että työnantajan on huolehdittava päivystysvuorojen suunnittelussa ja jakamisessa henkilöstön tasapuolisesta kohtelusta ja enimmäistyöajan ylittäminen on mahdollista vain, jos päivystystä ei voida muuten turvata. Näin ollen esim. sellainen järjestely, jossa työpaikkapäivystykset kasaantuisivat vain joillekin viranhaltijoille ja heidän kanssaan sovittaisiin myös enimmäistyöajan ylittämisen mahdollisuudesta ei ole määräyksen mukainen, jollei järjestelylle ole poikkeuksellisesti muita toiminnasta tai käytettävissä olevista henkilöresursseista johtuvia erityisiä syitä.

6.11 Työaikaluvun soveltamisohjeliite 1

Työvuoroluetteloa koskevat tekstit on siirretty itse sopimusmääräysten yhteyteen soveltamisohjeiksi.

Työvuoroluetteloa laadittaessa on otettava huomioon se, mitä tehtäväkonaisuuksia lääkärille tai hammaslääkärille kuuluu ja kuinka paljon niiden suorittamiseen on varattava aikaa. Vaikka työvuoroluetteloon ei ole tarkoituksenmukaista kirjata yksityiskohtaisesti eri työtehtäviä, tämä on tarkoituksenmukaista työn kuormittavuuden, työsuojelun ja myös potilasturvallisuuden ja asiakastytyväisyyden kannalta. Lähtökohta on, että säännöllinen työaika riittää lääkärille määrättyjen tehtävien hoitamiseen mukaan lukien mm. potilastyöhön liittyvät valmistelevat ja kirjalliset työtehtävät.

6.11.1 Terveyskeskuksen lääkärit

Vastaanottotyöhön liittyvänä uutena asiana terveyskeskuslääkärien työtehtävistä on nostettu esiin työuransa alkuvaiheessa olevien osalta mahdollisuus varata potilaan vastaanottoaika pidemmäksi.

Lisäksi on kiinnitetty huomiota niiden terveyskeskuslääkärien säännöllisen työajan käyttöön, jotka toimivat kouluttajina tai tutorlääkäreinä terveyskeskuksissa. Myös näihin tehtäviin on varattava riittävästi aikaa.

Kirjalliset työt kuuluvat osana lääkärien tehtäviin. Tärkeä osa potilastyötä on potilasasiakirjojen laatiminen. Tähän voi kuulua vain välttämätön tilastointi.

Taavitsainen

5.6.2020

Soveltamisohjeliitteessä kiinnitetään uutena asiana huomiota myös riittäviin täydennyskoulutus- ja konsultaatiomahdollisuuksiin. Tämä on tärkeää etenkin työuransa alkuvaiheessa oleville terveystieteiden opiskelijoille.

6.11.2 Terveystieteiden hammaslääkärit

Vastaaviin asioihin on kiinnitetty huomiota myös terveystieteidenhammaslääkärien kohdalla. Työuransa alkuvaiheessa olevien hammaslääkärien osalta on huomioitava riittävät konsultaatiomahdollisuudet sekä se, että potilaan vastaanottoaika voi olla pidempi.

Opetus- ja ohjaustehtävissä toimiville hammaslääkäreille on varattava riittävä aika myös tämän tehtävän hoitoon.

Suunnitelmallinen osaamisen kehittäminen yksilöllisen tarpeen mukaan edellyttää myös sitä, että siihen varataan riittävästi aikaa. Osaamisen kehittämisen osalta myös toimivat konsultaatiokäytännöt ovat tärkeitä.

7 Muut määräykset

Muut määräykset muodostavat oman lukunsa, jossa on kerrottu, mitä muita KVTES:n määräyksiä sovelletaan lääkärisopimuksen piiriin kuuluviin.

KVTES:ssa on muutettu joitakin määräyksiä. Mm. luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen korvauksia ja palkkioita on korotettu yleiskorotuksella. Luottamusmiesten edustettavien määrää koskevaa määräaikaista sopimusmääräystä on jatkettu tämän sopimuskauden ajan. Katso tarkemmin myöhemmin ilmestyvä KVTES-yleiskirje.

8 Soveltamisohjeliite 2

Laillistetun hammaslääkärin määritelmän huomautukseen hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinnosta on lisätty täsmennystä ja lisäselvitystä tutkinnon muuttumiseen ja laillistukseen liittyen. Huomautukseen on lisätty maininta siitä, että valtioneuvoston asetuksessa yliopistojen tutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen 13 ja 14 §:n muuttamisesta on todettu, että opiskelija siirtyy kuitenkin jatkamaan opintojaan tämän asetuksen mukaan, jollei hän ole suorittanut tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleen asetuksen mukaista tutkintoa vuoden 2020 loppuun mennessä. Käytännön palvelun suorittaminen voi siten ajoittua näin ollen myös vuoden 2020 jälkeen, mutta heidän on tullut suorittaa hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinto vuoden 2020 loppuun mennessä.

9 Terveystieteiden lääkärit

9.1.1 Toimenpidepalkkioihin liittyvä takuulauseke

Liitteeseen 1 on lisätty väliaikainen 4 momentti. Koronapandemia on vaikuttanut terveystieteidenhammaslääkärien työtehtäviin ja potilasmääriin. Väliaikaisen 4 momentin mukaan, kun lasketaan LS:n palkkausluvun 3 §:n ja 5 §:n

Taavitsainen

5.6.2020

mukaista korotusta varsinaiseen palkkaan lomanmääräytymisvuodelta 1.4.2020–31.3.2021, laskentaan otetaan mukaan vain ne kuukaudet, jolloin terveydenhuollon palveluita on järjestetty väestölle normaaliin tapaan.

9.1.2 Omalääkärit

Omalääkäreitä koskevat sopimusmääräykset ovat poistuneet lääkärisopimuksesta. Kaikkien terveyskeskuslääkärien palkkaus määräytyy näin ollen lääkärisopimuksen yleisten palkkausmääräysten ja liitteen 1 perusteella. Palkkausjärjestelmän muuntamisesta voidaan tehdä myös paikallinen sopimus. Omalääkärien säännöllinen työaika on III Työaikaluvun 2 §:n mukaisesti 38 tuntia 15 minuuttia.

10 Terveyskeskusten hammaslääkärit

10.1 Palkkahinnoitteluun liittyvän soveltamisohjeen päivitys

Palkkahinnoittelun soveltamisohjeen kohdan 4 otsikko ja sisältö on muutettu. Määräyksen soveltamisalaa on laajennettu ortodontian ja suukirurgian lisäksi myös muihin osa-alueisiin. Terveyskeskushammaslääkäriin tehtävän vaativuuden arvioinnissa otetaan huomioon jonkin hammaslääketieteen erikoisan osaaminen, erityisryhmän potilaiden hoito tai muu erityisvastuu, jos nämä tehtävät painottuvat hammaslääkäriin työnkuvassa muita hammaslääkäreitä enemmän. Mikäli erityisvastuusta aiheutuu toimenpidepalkkioiden alenemista, on tämä kompensoitava. Soveltamisohje ei enää edellytä, että tehtäviä suoritetaan yli puolet työajasta.

10.2 Toimenpidepalkkiot ja kliinisen työn määrä

Kliinisen työn tarkastelujakso muuttuu viikkokohtaiseksi

Hammaslääkärille maksetaan 2 §:n 2 momentin mukaiset toimenpidepalkkiot 30 %:lla korotettuina, jos kliinisen työn määrä viikossa ylittää 30 tuntia. Määräyksestä on poistettu 30 tunnin keskimääräinen tarkastelu. Jatkossa kliinisen työn 30 tunnin rajaa tulee tarkastella viikoittain.

Suositus kliinisen työn määrästä

On suositeltavaa, että kliinisen työn enimmäismäärä ei ylitä 7 tuntia päivässä. Suositus kliinisen työn päivittäisestä enimmäismäärästä on otettu sopimukseen mukaan työsuojelullisista syistä. Määräyksen tarkoituksena on kiinnittää huomiota siihen, että hammaslääkäriin työn kuormittavuus ei muodostu liian suureksi.

10.3 Potilastietojärjestelmän muutokset ja palkanmaksu

Terveyskeskuksen hammaslääkärien käyttämissä potilastietojärjestelmissä ja toimenpidepalkkioiden maksatuksessa on ollut ongelmia. Tämän takia pykälään 2 on lisätty uusi 3 momentti. Tietojärjestelmien muutokset eivät saa aiheuttaa sitä, että Lääkärisopimuksen mukaiset palkkiot jäävät maksamatta ajallaan tai että ne maksetaan virheellisesti. Työnantajan on otettava

Taavitsainen

5.6.2020

käyttöön laskennallisten toimenpidepalkkioiden maksaminen, kunnes järjestelmä on kaikilta osin toimiva, kuitenkin vähintään 3 kuukauden ajaksi.

Laskennallinen toimenpidepalkkio määräytyy kunkin hammaslääkärin henkilökohtaisten toimenpidepalkkioiden perusteella. Laskennan pohjana voidaan käyttää edellisenä lomanmääräytymisvuonna maksettuja toimenpidepalkkioita. Jollei ko. hammaslääkäri ole työskennellyt edellisen lomanmääräytymisvuoden aikana ko. työnantajan palveluksessa, maksetaan laskennallisena palkkiona työnantajan samankaltaista työtä tekevien hammaslääkärien palkkioiden keskiarvo. Palkanmaksu on korjattava lääkärisopimuksen mukaiseksi heti kun se on mahdollista. Tämä voi tarkoittaa sitä, että hammaslääkärille maksetaan lisää tai peritään takaisin liikaa maksettuja palkkioita.

10.3.1 Toimenpidepalkkiokompensatioon liittyvä väliaikainen takuulauseke

Pykälään 2 on lisätty väliaikainen 4 momentti. Koronapandemia on vaikuttanut terveyskeskushammaslääkärien työtehtäviin ja toimenpidepalkkioiden määrään merkittävästi mm. sen vuoksi, että suun terveydenhuollon kiireetön hoito on ajettu alas ja/tai hammaslääkäreitä on sijoitettu muihin työtehtäviin. Laskettaessa LS:n palkkausluvun 3 §:n ja 5 §:n mukaista korotusta varsinaiseen palkkaan lomanmääräytymisvuodelta 1.4.2020–31.3.2021, laskentaan otetaan mukaan vain ne kuukaudet, jolloin suun terveydenhuollon palveluita on järjestetty väestölle normaaliin tapaan.

10.4 Toimenpidepalkkioluettelon muutokset 1.1.2021

Toimenpideluetteloon tehdyt muutokset tulevat voimaan 1.1.2021. Toimenpideluetteloa on päivitetty ja koodeja on yhdenmukaistettu THL:n koodien kanssa. Toimenpideluettelomuutokset pitävät sisällään myös eräiden toimenpidekoodien sisältömuutoksia. Toimenpidepalkkioita ei ole korotettu.

Yleisohjeen 4 kohdassa olevaa kliinisten alojen erikoishammaslääkärin määritelmää on täsmennetty vastaamaan nykytilaa lisäämällä määritelmään hammaslääketieteellisen diagnostiikan erikoishammaslääkäri.

- TKHL 214 Parodontologinen hoito piti aiemmin sisällään määritelmän ”muun hammashoidon yhteydessä”. Tämä määritelmä on poistettu ja koodin otsikkoon lisätty erittäin suppea hoito. Tällä muutoksella koodi on yhdenmukaistettu vastaamaan THL:n koodeja SDA01 ja SDA02.
- TKHL 217 Hampaan poisto. Koodi piti sisällään aiemmin maitohampaan poiston vain silloin, kun vastaava pysyvä hampaan aihe puuttuu. Nyt tämä rajoitus on poistettu. Maitohampaan poistosta maksetaan jatkossa aina toimenpidepalkkio. Koodi on yhdenmukaistettu THL:n koodin EBA00 kanssa.
- TKHL 219 Terminologiaa on päivitetty siten, että termi amputaatio on korvattu termillä pulpotomia, ja palkkio laajennettu

Taavitsainen

5.6.2020

koskemaan myös pysyviä hampaita. Vastaava THL:n koodi on SGB00.

- TKHL 301 Suun ja hampaiston kokonaistutkimus. Soveltamisohjeen ns. välivuoden palkkiota koskevaa tekstiä on selvennetty siten, että välivuoden palkkion maksaminen edellyttää yksilöllistä hoitosuunnitelmaa, seuraavan tutkimusajankohdan määrittelyä ja sen toteutumista. Paikallisesti on laadittava kirjalliset ohjeet mm. seuraavan tutkimusajankohdan kirjaamisesta sekä paikallisesti noudatettavasta aikavälistä (liukumasta) hammaslääkärin yhdenmukaisten menettelytapojen varmistamiseksi. Lisäksi on lisätty tarkennus siitä, että välivuoden palkkio määräytyy sen mukaan, mikä on ollut potilaan ikä, kun yksilöllinen tutkimusväli on määriteltä.
- TKHL 305 Konsultaatio ja lausunto -koodin soveltamisohjetta on tarkennettu. Konsultaatiopalkkion maksaminen edellyttää, että hoito-ohjeet antava hammaslääkäri kirjaa ne potilasasiakirjoihin. Hampaiston röntgentutkimuksesta laaditun lausunnon on oltava koko hampaiston käsittävä. Mikäli samalla kertaa lausutaan useampia röntgenkuvia, maksetaan palkkio kerran.
- TKHL 308 Koepalan otto, poistettu kriteeri "vain jos suoritetaan erillisenä toimenpiteenä". Palkkiota vastaavia THL:n koodeja on useita.
- TKHL 416 Keskivaikea erikoisalujen tutkimus, poistettu kriteeri siitä, että terveystarkastushammaslääkäriin, jolta puuttuu ao. alan erikoishammaslääkäriin pätevyys, tulisi suorittaa po. tehtäviä kolmanneksen työajastaan.
- TKHL 519 Erikoishammaslääkäriin hoidossa olevan potilaan lopputarkastus ja siihen liittyvä kirjallinen epikriisi, soveltamisohjeesta poistettu kriteeri siitä, että terveystarkastushammaslääkäriin, jolta puuttuu ao. alan erikoishammaslääkäriin pätevyys, tulisi suorittaa po. tehtäviä kolmanneksen työajastaan.
- TKHL 520 Muutettu koodin otsikko THL:n WYA30 -koodia vastaavaksi "Erytisjärjestelyitä vaativan potilaan hoito" ja poistettu osa yksityiskohtaisista ohjeista. Tämän koodin käyttöön on paikallisesti laadittava kirjalliset ohjeet hammaslääkärin yhdenmukaisten menettelytapojen varmistamiseksi. Tekstissä aikaisemmin mainittuja, nyt poistettuja soveltamisperiaatteita ja -käytäntöjä voidaan hyödyntää tässä määrittelyssä. Tällä muutoksella ei ole tarkoitus muuttaa aikaisempia paikallisia käytäntöjä.
- TKHL 520 koodista on erotettu omaksi koodiksi ->
TKHL 521 "Hampaan vaikea-asteisen kovakudoshäiriön hoito" Esim. AI, DI, MIH. Palkkio maksetaan 1,5-kertaisena erikoishammaslääkärille.

Taavitsainen

5.6.2020

TKHL 701 Parodontologinen hoito, komplisoitu sairaus sekä komplisoitu sairaus laaja ja vaativa, lisätty otsikkoon määritelmä ”erittäin vaativa”. Poistettu koodin kriteeristä määritelmä ”erityistoi-
menpiteitä vaativien syvien ientaskujen (yli 6 mm) tai furkaa-
tiomuutosten yli 30 min. kestävä hoito”. Koodi vastaa THL:n
koodeja SDA12–14.

11 Sairaalalääkärit

Liitteessä 3 ei ole tehty tekstimuutoksia.

Liitteeseen 1 on lisätty väliaikainen 2 § 4 momentti varsinaisen palkan las-
kemisesta lomanmääräytymisvuodelta 1.4.2020–31.3.2021. Samoja peri-
aatteita noudatetaan todistus- ja lausuntopalkkioiden osalta myös liitteessä
3. Ks. kohta 9.1.1.

12 Sairaalahammaslääkärit

Liitteessä 4 ei ole tehty tekstimuutoksia.

Toimenpideluettelosta on poistettu tarpeettomana toimenpideryhmät
SHL1–SHL3.

Liitteeseen on lisätty soveltamisohje potilastietojärjestelmien muutoksesta
ja palkkauksesta. Ks. kohta 10.3.

Liitteeseen 2 on lisätty väliaikainen 2 § 4 momentti varsinaisen palkan las-
kemisesta lomanmääräytymisvuodelta 1.4.2020–31.3.2021. Samoja peri-
aatteita noudatetaan myös liitteessä 4. Ks. kohta 10.3.

13 Eläinlääkärit

13.1 Vapaapäiväjärjestelyt

13.1.1 Uusi viikkolepomääräys 1.1.2021

Lääkärisopimuksen liitteeseen 5 on lisätty kaksi uutta määräystä. Uusina
sopimusmääräyksinä liitteessä 5 on viikkolepomääräys (3 §) ja määräys
päivystysvapaasta (4 §). Uudet määräykset korvaavat aiemman määräyk-
sen vapaapäivien vähimmäismäärästä ja määräys vapaapäivien vähim-
mäismäärästä eli vapaapäivien keräilyjärjestelmästä (LS 2018–2019, liite
5, 3 § 2 mom.) on poistettu. Uusi viikkolepomääräys tulee voimaan
1.1.2021. Siihen asti noudatetaan vanhaa määräystä vapaapäivien vähim-
mäismäärästä.

Kunnan praktikkoeläinlääkärit eivät ole toistaiseksi säännöllisen työajan
piirissä. Uuden työaikalain soveltamista praktikkoeläinlääkäreihin selvite-
tään Suomen eläinlääkäriliiton ja KT:n välisessä työryhmässä, ks. Allekir-
joituspöytäkirja 11 §. Uusilla määräyksillä parannetaan praktikkoeläinlää-
kärien lepoaikoja työajattomassa mallissa.

Taavitsainen

5.6.2020

Liitteen 5 uuden 3 §:n mukaan praktikkoeläinlääkärille annetaan kerran kalenteriviikossa vähintään 35 tuntia kestävä keskeytymättömän vapaa-aika, joka on, mikäli mahdollista sijoitettava sunnuntain yhteyteen. Viikkolepo voidaan järjestää keskimäärin 35 tunniksi 14 vuorokauden ajanjakson aikana. Vapaa-ajan tulee kuitenkin olla yhdenjaksoisesti vähintään 24 tuntia viikossa. Jos viikkolepo ei muuten toteudu, se toteutetaan 4 momentin mukaisen päivystysvapaiden avulla. Tämä tarkoittaa sitä, että päivystysvapaita täytyy sijoitella siten, että 3 momentin mukainen viikkolepo toteutuu.

Esimerkki:

Eläinlääkäri päivystää koko viikonlopun pe klo 16 – ma klo 8. Hänellä on vapaata ke klo 16 – pe klo 8. Eläinlääkäri pitää päivystysvapaan viikonloppua edeltävänä torstaina. Kyseisen viikon viikkolepo toteutuu.

Viikkolepopykälän 6 momentin mukaan eläinlääkärin suostumuksella työskentely voidaan järjestää tilapäisesti toisinkin kuin edellä tässä pykälässä on sanottu. Tilapäisyydellä tarkoitetaan lyhytkestoista toiminnan järjestämisestä johtuvaa syytä, esimerkiksi sijaistamista sairauslomatapauksessa tai muuta toiminnasta johtuvaa syytä, esim. poroerotuskausi tai eläintautiepidemia. Myöskään virkasuhteen alussa päivystysvapaita ei ole kertynyt, jolloin eläinlääkärin suostumuksella voidaan sopia viikkolevosta poikkeamisesta.

Eläinlääkärin työskentelyn järjestämistä ohjaa edelleen viisipäiväisen työviikon periaate. Soveltamisohjeeseen on lisätty täsmennys viisipäiväisestä työviikon periaatteesta ja viittaus eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 11 §:ään. Eläinlääkärin viisipäiväinen työviikko tarkoittaa sitä, että eläinlääkäri työskentelee lähtökohtaisesti kuukauden jokaisena arkipäivänä (ma-pe) virka-aikaan. Eläinlääkärin työskentely järjestetään viisipäiväisen työviikon pohjalle, mikäli tämä on eläinlääkintähuollon toimintojen tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta mahdollista. Mikäli viranhaltija ei ole ollut työssä koko viikkoa mm. arkipyhän, vuosiloman, tai muun virkavapaan vuoksi siten, että 2 momentin mukainen viikkolepo toteutuu, viikkolepo katsotaan saaduksi. Sairausloma ja tilapäinen hoitovapaa eivät ole tässä tarkoitettua viikkolepoa.

13.2 Eläinlääketieteen opiskelijoiden työjärjestelyt

Määräys siitä, että eläinlääketieteen opiskelijoihin pyritään noudattamaan viisipäiväisen työviikon periaatetta, on poistettu. Jatkossa eläinlääketieteen opiskelijoihin sovelletaan liitteen 5 määräyksiä viikkolevosta ja päivystysvapaita, samalla tavoin kuin eläinlääkäreihin.

13.3 Eläinlääkärin päivystysvapaa 1.1.2021 alkaen

Lääkärisopimuksen liitteeseen 5 on lisätty uusi pykälä eläinlääkärin päivystysvapaasta (4 §). Määräys päivystysvapaasta tulee voimaan 1.1.2021. Päivystysvapaita kertyy eläinlääkärille 1.1.2021 alkaen viikonloppupäivystyksestä, arkipyhäpäivystyksestä ja arkipäivystyksestä.

Taavitsainen

5.6.2020

Mikäli eläinlääkäri päivystää viikonlopun aikana, hänelle annetaan samana viikonloppuna 32 tehtyä päivystystuntia kohti yksi päivystysvapaa. Mikäli eläinlääkäri päivystää koko viikonlopun (pe klo 16 – ma klo 8), tästä syntyy kaksi vapaapäivää.

Esimerkki:

Jos eläinlääkärin viikonlopun päivystys on jaettu siten, että ensimmäinen eläinlääkäri päivystää pe klo 16 – su klo 00 ja toinen su klo 00 – ma klo 8, molemmat eläinlääkärit saavat yhden päivystysvapaan.

Päivystyksestä, jota tehdään pitkäperjantaina, toisena pääsiäispäivänä, helatorstaina, juhannusaattona sekä sellaisena päivänä, jona uudenvuodenpäivä, loppiainen, vapunpäivä, itsenäisyyspäivä, jouluaatto, joulupäivä tai tapaninpäivä sattuu muuksi päiväksi kuin lauantaiksi tai sunnuntaiksi, eläinlääkärille annetaan yksi päivystysvapaa tehtyä kokonaista arkipyhäpäivystystä kohden.

Esimerkki helatorstain päivystyksestä:

Päivystys alkaa ke klo 16 ja päättyy pe klo 8. Tästä kertyy yksi päivystysvapaa.

Jokaista 64 arkipäivystyskorvauksella korvattua päivystystuntia kohden eläinlääkäri saa yhden päivystysvapaan. Toisin sanoen neljästä arkipäivystyksestä kertyy yksi päivystysvapaa.

Päivystysvapaat tulee pitää mahdollisimman pian eläinlääkärin päivystysrupeaman jälkeen, siten että viikkolepo (3 §) toteutuu.

Päivystysvapaan aikana eläinlääkäri on vapautettu virkavelvollisuudestaan ja päivystysvelvollisuudestaan. Eläinlääkärille kertyy päivystysvapaita tehdyistä päivystystunneista 4 §:n mukaisesti. Päivystyksestä maksetaan myös 6 §:n mukaiset päivystyskorvaukset. Eläinlääkärin päivystysvapaat eivät siten tarkoita sitä, että päivystyskorvauksia vaihdetaan vapaaksi.

13.3.1 Päivystysvapaiden kertyminen

Päivystysvapaiden kertymistä on rajoitettu. Tarkoituksena on, että päivystysvapailta toteutetaan eläinlääkärien työsuojelua ja turvataan riittävät lepoajat. Viikkolevon toteutumisen jälkeen jäljelle jääneet päivystysvapaapäivät voidaan pitää eläinlääkintähuollon toimintojen kannalta tarkoituksenmukaisena ajankohtana. Vapaapäiviä saa kertyä kuitenkin enintään 20. Työntantaja seuraa kertyneiden päivystysvapaiden määrää ja huolehtii, että päivystysvapaat pidetään kohtuullisessa ajassa, niin että niitä ei kerry yli 20 päivää.

Sopijaosapuolet suosittelevat, että vapaapäivien enimmäiskertymäraja koskee myös paikallisiin sopimuksiin perustuvia vapaapäiviä, jotta eläinlääkärien säännöllinen lepo toteutuu.

13.4 Vanhojen ns. keräilypäivien siirtymämääräys

Taavitsainen

5.6.2020

LS 2018–2019 liite 5 3 §:n 2 momentin mukaisesti kerätyt vapaapäivät siirretään 4 §:n mukaisiksi päivystysvapaapäiviksi ja otetaan huomioon 20 päivän kertymässä. Yli 20 päivää ylittävät päivät täytyy pitää 31.12.2020 mennessä, mikäli tämä on eläinlääkintähuollon toimintojen tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta mahdollista.

13.5 Päivystysfrekvenssi

Päivystysvapaamääräyksen soveltamisohjeeseen on lisätty suositus eläinlääkärin päivystysfrekvenssistä. On suositeltavaa, että eläinlääkäri päivystää korkeintaan joka viides arkipäivä ja joka viides viikonloppu.

13.6 Työajallisten eläinlääkärien säännöllinen työaika ja keskeytyspäivän arvon ja arkipyhälyhennyksen muutos

Lääkärisopimuksen säännöllisen työajan pituus on 38 tuntia 15 minuuttia.

Säännöllisen työajan määräykseen on tullut muutoksia 1.4.2020 lukien. Muutokset koskevat arkipyhälyhennystä ja keskeytyspäivien pituutta.

Arkipyhälyhennyksen pituus on muuttunut. Se on 1.4.2020 lukien 7 tuntia 39 minuuttia.

Ennalta tiedossa olevien keskeytyspäivien arvoja on muutettu 1.4.2020 lukien. Kaikkien viikon keskeytyspäivien arvo on 7 tuntia 39 minuuttia, kuitenkin yhteensä enintään 38 tuntia 15 minuuttia viikossa. Lisäksi säännöllistä työaikaa alentavien eli keskeytyksen aiheuttavien poissaolojen luetteloon on lisätty lomarahavapaa.

13.7 Muut muutokset

Työajalliselle eläinlääkärille on järjestettävä päivittäin yksi 10 minuutin pituinen tauko, joka luetaan työaikaan (LS työaikaluku 4 §). Tämä tauko voi olla esimerkiksi kahvitauko. Tauon aikana viranhaltija ei saa poistua työpäikältä. Taukoa ei saa sijoittaa työvuoron/työpäivän alkuun tai loppuun eikä myöskään päivittäisen lepotauon (ruokatauon) yhteyteen. Määräystä sovelletaan kaikkiin lääkärisopimuksen piirissä oleviin työajallisiin viranhaltijoihin.

Lääkärisopimuksen liitteen 5 4 §:n soveltamisohjeeseen on lisätty rajoitus raskaana olevan eläinlääkärin yöaikaiseen päivystykseen. Työnantajan tulee vapauttaa raskaana oleva viranhaltija klo 23–6 välillä tapahtuvasta päivystyksestä ja osoittaa viranhaltija työskentelemään klo 23–6 ulkopuolella, jos päivystys yöllä lääkärin lausunnon perusteella on haitallista raskaana olevan viranhaltijan terveydelle tai sikiön terveydelle ja kehitykselle.

Lisäksi soveltamisohjeeseen on lisätty täsmennys raskaana olevan eläinlääkärin päivystysvelvollisuuteen liittyen, jonka mukaan työnantaja voi aina vapauttaa viranhaltijan päivystysvelvollisuudesta tai vähentää/lyhentää päivystysvuoroja raskausviikkojen lukumäärästä riippumatta, jos tämä on aiheellista viranhaltijan työkyky ja tilanne muuten huomioiden.

Taavitsainen

5.6.2020

Eläinlääkäriliitteestä on poistettu kohta eläinlääkärin muut mahdolliset vapaapäivät (LS 2018–2019, liite 5, 3 §:n 5 momentin soveltamisohje, kohta 3).

13.8 Kunnallinen eläinlääkäritaksa

Kunnalliseen eläinlääkäritaksan 2 §:n 2 momenttiin on lisätty uusi palkkio-peruste. Eläinlääkärillä on oikeus periä palkkio peruuttamattomasta käynnistä, jonka suuruus vastaa ensimmäistä käyntiä eläinlääkärin luona.

Kunnallisen eläinlääkäritaksan mukaiset euromääräiset palkkiot korottuvat 1.1.2021 lukien.

13.9 KT Kuntatyönantajien ja Suomen eläinlääkäriliiton kannanotto

Kannanotossa kannustetaan sekä työnantajia että eläinlääkäreitä tunnistamaan kunnallisen eläinlääkärin työn myönteiset voimavarat ja panostamaan voimavarojen vahvistamiseen. Lisäksi esitetään keinoja eläinlääkärien työssäjaksamisen ja osaamisen kehittämiseen.